

Največji slovenski tednik v Zdrženih državah
Izbija vsako sredo.
NASLOV
uredništva in upravništva:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

GLASNIK SLOVENSKE JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.
Issued every Wednesday
OFFICE:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

No. 22. Štev. 22.

Chicago, Ill., 6. junija (June) 1917

Leto III. Volume III.

Lokalne vesti.

Dne 29. maja je umrla v bolnišnici sv. Frančiška 28 let stara rojkinja Katarina Brine iz Blue Island, Ill., kjer je živel s svojim možem Mihaelom Brine in dvema nedoraslim otročičema. V to bolnišnico so jo prepelali, ker je nanageloma obolela za vnetjem slepiča; zdravniki so jo mislili rešiti z operacijo, ki je pa žal nesrečni povzročila nepričakovano smrt.

Pokojna Katarina Brine je živel svojočasno tu v Chicagu; rojena je bila v Podzemlju, fara Dragatuš na Dolenjskem; tudi njen mož je doma iz onega kraja. Pripadala je k postaji družbe sv. Družine Chicago, Ill. Pogreb se je vršil dne 31. maja iz naše slovenske cerkve sv. Štefana na katol. pokopališču v Summit, Ill. Tako ganljivega pogreba že ne pomnimo dlje časa v naši naselbini, kajti neutulajljivi soprog pokojnice je v cerkvi ob rakvi svoje nepozabne mlade žene in skrbne matere tako ihel in plakal, da so se z njim vred jokali isti čas vsi navzoči verniki v cerkvi. Večna luč naj sveti pokojnici! Naj v miru počiva!

Zadnje mesečne seje dr. sv. Štefana št. 1 K. S. K. J., ki se je vršila minulo soboto, se je udeležilo izvanredno veliko število članov. Seja je trajala od 8. ure do pol noči. Vse točke dnevnoga reda se je rešilo mirnim potom in složno; v društvo smo sprejeli zopet 3 nove člane, eden je bil pa predlagan za prihodnjo sejo.

Društvo je izvolilo sledeče 4 člane delegatom za prihodnjo konvencijo K. S. K. J.: Frank Banič, Frank Mravljica, Josip Gregorič in John Zvezlič.

Veselični odbor za društ. piknik, ki se vrši dne 29. julija t. l. v Meyers Grove je sklenil razposlati tekmo tega meseca vsakemu članu po pet tiktov po 25c v razprodaji; to je vsekakor lep reklamni načrt, da bodo lahko vsi člani delali agitacijo za ta piknik! pet vstopnic bo menda lahko vsak član v enem mesecu razprodal med svojimi znanici in prijatelji.

Na tej seji se je tudi odobrilo resolucijo, da društvo sv. Štefana št. 1. ne bo držalo za naprej v bolniškem skladu več takih članov, ki so odšli k vojakom, tako tudi ne bo od njih pobiralo med časom vojaškega službovanja nikakih asesmentov za bolniško podporo; ko se bodo pa taki člani zopet vrnili nazaj, se jih bo zopet sprejelo v bolniški razred pod stariimi pogoji. To se je ukrenilo iz več važnih razlogov. Glasovanje za sprejem te točke se vrši na prihodnji seji dne 7. avgusta, nakaar stopi ta izprememba takoj v veljavo.

Zaeno se je na tej društveni seji tudi sklenilo, da se naj člani kolikor mogoče v obilnem številu udeležijo velike slavnosti vobratnega društva sv. Jan. Krstn. št. 24. 11 v Aurori, Ill. ki se vrši dne 24. junija povodom blagoslovljenja in razvitja nove društvene zastave.

Naša osrednja chikaška slovenska naselbina se je minuli teden pomnožila za 1 družino. Dne 1. 4. m. se je preselil semkaj iz sosednega Cicero, Ill. dobroznani rojak Frank Mravljica, ki je kupil na 1903 W. 22. St. od rojaka Mart. Kremesec trgovino s tobakom in sladkarijo. Mnogo uspeha našemu novemu sosedu pri tem podjetju. Rojaki! Držite se prelepega gesla: Svoji k svojim! Podpirajte domače, slovenske trgovine in ne drugih!

Tudi rojak Andro Glavač, član dr. sv. Štefana št. 1, ki oskrbuje pogrebe in ima vedno na razpolago svoje avtomobile za

vse slučaje — se je zadnje dni preselil v našo sredino in sicer na 2107 Coulter St. Telefon Canal 5889. Slovencem iz našega mesta se toplo priporoča za naklonjenost.

Iz pisarne Katoliške posredovalnice za delo v Chicagu se nam poroča, da je ta zavod obljubil za časa vojne svoje sodelovanje in pomoč državi komisiji za posredovanje dela, ki je bila nedavno imenovana po guvernerju F. O. Lowdenu. Ta katol. posredovalnica za službe je preskrbeja že v 4500 slučajih raznim delavcem delo in to brez kake pristojbine od strani delavca, ali gospodarja.

Tajnik tega urada, Mr. Joseph Burke, ki je obvezani odvetnik v Chicagu se mudi sedaj v Ft. Sheridan v ondotnem častniškem taborišču; gotovo je smatrali ta korak častnim in domoljubnim, ker se je posvetil tajnik označene katol. posredovalnice za službo domovini.

Naslov Katol. posredovalnice za službe je 641 W. Randolph St. Chicago, Ill. Telefon: Monroe 234. Kdor izmed naših rojakov ali rojakinj je morda brez dela, naj se obrne na to posredovalnico, ki ima vedno dosti praznih služb in mest na razpolago.

Ameriške vesti.

Rojaki pozori!

Dne 1. junija t. l. sta bivši guverner Glyn, iz države New York in bivši župan mesta Boston, Mass. predložila finančnemu odseku senatske zbornice nov zakonski načrt, da naj bi se naložilo na vsakega, v Združenih državah živečega inozemca \$100. (sto dol.) vojnega davka. To velja naravno za one tu živeče inozemce, ki nimajo niti prvega državlji. papirja. Izjema pri tem je le pri onih inozemcih, ki so se prostovoljno priglasiili za vojaško službovanje pri armadi Združenih držav. Oznanačna predloga še ni sprejeta v kongresu.

Na ta način namerava vlada dobiti od tu živečih inozemcev do 300 milijonov dolarjev vojnega davka.

Rojaki Slovenci, ki imate še prvega papirja, požurite se naglo zanj, dokler je še čas!

Posnemanje vredno.

V raznih ameriških hrvaških listih čitamo vest, da je znana Narodna Hrvatska Zajednica s sedežem v Pittsburgh, Pa. te dni podpisala za \$100.000 (stotisoč) dol. "Posojila za svobodo". S tem so pokazali ameriški Hrvatje na najboljši način, kako ljubijo in spoštujejo svojo novo domovino.

Iskreno želimo, da bi N. H. Z. sledile tudi naše večje slovenske podporne Jednote in Zveze. Delegatje XIII. konvencije K. S. K. J. ne pozabite te važne točke!

Za povečanje amer. trgovske mornarice.

Washington, D. C. 2. junija.— Zastopniki senatske in kongresne konference so se danes zedinili v točki, da naj se določi \$750.000.000 iz državne blagajne za povečanje ameriške trgovske mornarice. Ta svota je vpošteta v \$3.000.000.000 vojnega kredita.

Vojni davek na kavo, sladkor in čaj.

Washington, D. C. 31. maja.— Danes je senatni finančni odsek sklenil povečati vojni davek za \$80.000.000 s tem, da se bo naložilo dva (2) centa tega davka na 1 funt kave, pol centa na 1 funt sladkorja, (5) centov na 1 funt čaja in tri (3) cente na 1 funt kakao.

Enako se bo naložilo tudi nov vojni davek na vsa nadomestila

kave in čaja. Označeni finančni odsek je izračunal da bo vrgel v enem letu novi vojni davek na sladkor okrog \$50.000.000, na kavo \$18.000.000, na čaj \$3.000.000 in na kakao \$7.000.000. Ta davek bo moral veletržec plačati takoj pri uvozu.

Brazilijska in Nemčija.

Rio Janeiro, Brazilija 29. maja — Po 4 dnevni burni debati v državni zbornici se je danes, že po dva na večer sprejelo skoro enoglasno predlog, da naj Brazilija preklicne in razveljavi svoje nevturalno stališče v sedanji vojni med Združenimi državami in Nemčijo. Zaeno se je določilo, da naj brazilska vlada zaseže vse nemške tovarne in druge parnike, ki se nahajajo v brazilskih pristaniščih. Vsled tega preklica nevturalitete bodo lahko zaprejš ameriške bojne ladje krožile v vodovju ob Braziliji in se bodo lahko ustajvale v ondotnih lukah.

Braziliska državna zbornica je dala vso moč predsedniku Diazu, da naj ukrene po svoji volji potrebne korake ko stopi ta izjava o preklicu nevturalitete v veljavo. V obče se sodi, da bo radi tega že v nekaj dneh Nemčija napovedala Braziliji vojno.

Število vojaških nabornikov.

Washington, D. C. 4. junija.— Načelnik senatnega odseka za vojaške zadeve, general Crowler se je izrazil, da se bo moralo podvreči vojaškemu naboru kmalu po splošni registraciji, ki se vrši 5. t. m. — od 900.000 do 1.500.000 mladeničev in mož. Ker se bo od tega števila oprostilo več kot polovico nabornikov radi telesne nesposobnosti, ali zaradi vzdrževanja družine itd. bo ostalo od vsega tega števila le še približno 625.000 mož za takojšno vojaško službovanje.

Za povečanje mornarice.

Washington, D. C. — Te dni se je mornariški tajnik Daniels izjavil, da bo vlada zgradila več rušilev in drugih bojnih ladij, kakor se je sprva nameravalo; v to svrhu bo vlada vporabila zase vsak funt nakopane jeklene rude.

Za naprej se ne bo smelo graditi več visokih hiš in velikih mostov iz železnega materijala; tudi se bo vse delavce železostavne stroke zaposlilo po državnih arzenalih in ladjedelnicah navzlic številnim protestom gradbenih korporacij in strokovnih unij.

Francozom na pomoč.

Washington, D. C. 2. junija.— Še predno nastopi letošnja zima, bo na francoski fronti že 100.000 mož močna ameriška armada, kateri bo zapovedoval general Pershing; to armado bo tvorilo regularno vojaštvo in državni miličarji.

Predsednik kupil za \$10.000 "Liberty" bondiv.

Washington, D. C. 31. maja.— Predsednik Wilson je danes naznanil državnemu zakladničarju McAdoo, da naj mu preskrbi za \$10.000 vrednosti "Liberty" bondiv, ali "Posojila za Svobodo".

To priliko je porabil mornariški tajnik Daniels na način, da je izdal na vse častnike in mornarje oklic, da naj tudi oni po svoji možnosti skušajo podpisati "Liberty" bondiv.

"Radniška Straža" v škrpicah.

V Chicagu izhajajoči hrvaškoserbski socialistični tednik "Radniška Straža", se nahaja v hudih škrpicah, ker mu je stopila poštna oblast na prste zaradi blatenja naše vlade in protivojne agitacije.

V zadnji številki je "Radniška Straža" priobčila občiren uredniški članek, s katerim je napadla

predsednika Wilsona zaradi vojne napovedi; zaeno je svojim čitateljem ta list priporočal, da naj nastopajo s protesti proti obvezni vojaški službi in da naj se ne registrirajo dne 5. junija, češ, da je boljše iti v zapor, kakor pa pospeševati militarizem?

V tiskarni, kjer se ta protidomovinski list tiska se je mudilo zadnje dni več vladnih detektivov, ki so vse preostale številke one izdaje zaplenili. Sodi se, da ne bo "Radniška Straža" več izhajala, in da bodo oblasti stavile urednika iste pred zvezno sodnijo. — Kdor se igra z ognjem, se opeče.

Naborne postaje za Angleže.

Vsled dovoljenja vojnega tajnika Bakerja se bodo po vseh večjih mestih Združenih držav v kratkem času otvorilo tudi naborne postaje, kjer se bodo lahko au živeči angleški podaniki podvrgli nabornim preiskovanjem, za kandsko, ali angleško armado. Glavni uradi angleške naborne komisije za Združene države bodo na 280 Broadway, New York City, N. Y.

Prijeti nemški zarotniki.

New York, N. Y. 4. junija.— Državni detektivi so prišli danes na sled dobro organizirani družbi nemških ogleduhov, ali zarotnikov, ki so bili v poštni zvezi z zarotniki v Mehiki, odkoder se je brezzičnim potom pošiljalo vse važne vesti o naših vojnih predpripravih v Berlin, na Nemško.

Oblasti so za enkrat spravile pod ključ 4 take moze, dva tu rojena Nemea, in dva Švicarja. Vse te in ostale, katere zasledujejo, bo zadela najhujša kazen zaradi vohunstva in veleizdaje.

Smrtna kazen v Ill. odpravljena.

Naša država Illinois je stopila kot 12 v vrsto onih častnih ameriških držav, v katerih je smrtna kazen odpravljena. Tozadevni zakonski načrt je že odobrila minuli teden kongresna in senatska zbornica; takoj ko to postavo podpiše še guverner Lowden, postane ista pravomočna.

Namesto smrtne kazni na vislicah bodo obsojeni veliki hudodelci in morilci v dosmrtno ječo; o-bežanje ostane še v veljavi samo za veleizdajce in one hudodelce, ki bodo ropali otroke.

Preteča stavka premogarjev v Montani.

Billings, Mont. 31. maja.— Danes se je vršilo tukaj zborovanje premogarjev iz države Montana, na katerem se je določilo zahtevo za povišanje plače in sicer za 10 odstotkov dosedanjega zasluzka pri toni premoga in za 60c več na dan pri delu na površju. Zastopniki te premogarske zveze so o tem takoj obvestili operatorje s pripombo, da bo napovedana dne 1. junija splošna stavka, če se premogarjem ne bo dovolilo povišanja plače.

Inozemske vesti.

Avstrijski državni zbor.

Amsterdam, Holandsko, 31. maja.— Iz Dunaja se semkaj poroča, da je bil izvoljen predsednikom avstrijske državne zbornice Dr. Gustav A. Gross, znani agitator in vodja Nemške Narodne Zveze. Dr. Gross je v svojem otvoritvenem govoru obljubil prosto, ali svobodno debatiranje v državni zbornici. Med drugim je omenil Dr. Gross tudi tole:

"Naši cilji so nepremakljivi in edini v tem, da bomo še naprej nadaljevali z bojem, ali vojno, do katere smo bili prisiljeni in s katero nameravamo doseči enkratni častni mir, ki nam bo jamčil varnost in bodočo neodvisnost. Pri

tem ne imejmo sedaj drugega v mislih, kakor to, da uničimo nam sovražne narode.

Ministrski predsednik grof Clam Martinic se je izrazil, da bo vlada v kratkem izdala svojo izjavo o točkah, katere je cesar Karel v svojem prestolnem govoru zadnjic omenil. Prihodnje zasedanje avstrijskega državnega zbora je določeno na 5. junija.

Narodna konvencija avstrijskih Poljakov.

Kodanj, Dansko, 31. maja.— Na binškočni praznik se je vršila v Krakovem velika narodna konvencija zastopnikov avstrijskih Poljakov. Na tem zborovanju je sprejel parlamentarni poljski klub resolucijo, da naj Avstrija podeli Poljski popolno svobodo, neodvisnost in pristopno pot do morja. Če bi se to Poljakom dovolilo od strani avstrijske vlade, potem bi bil Poljski stalen mir zagotovljen; na ta način bi bila tudi potem Poljska zanesljiva zavaznica Avstro-Ogrske.

Nemci potopili 3 ameriške ladje.

London, Anglija 4. junija.— Angleška admiraliteta poroča, da je nek nemški podmorski čoln blizu Plymoutha dne 31. maja zjutraj potopil ameriško jadralnico "Dirigo", ki je odplula dne 3. maja iz New Yorka s \$500.000 vrednim tovorom. Na tej ladji se je nahajalo 31 mornarjev, večinoma so bili vsi ameriški državljani; razen enega so se rešili vsi. Sedaj skrbi za te rešene mornarje ameriški konzul J. G. Stephens v Plymouthu.

Kakor izjavlja kapitan te jadralnice, jo je nek nemški podmorski čoln potopil, me da bi mostvo prej posvaril.

Dne 18. maja je bila pri Cadizu tudi potopljena ameriška tovorna ladja "Frances M." K sreči se je vseh 9 mornarjev te ladje še pravočasno rešilo.

Dne 24. maja je nek nemški podmorski čoln potopil tudi ameriška jadralnica "Barbara", mostvo iste se je rešilo v malih čolnih in se sedaj nahaja v Gibraltarju.

Italija rešila Pariz?

Ko se je nedavno mudil slavni francoski maršal Joffre v Združenih državah, mu je ameriško ljudstvo prirajalo burne ovacije kot rešitelja Pariza in zmagovalca v bitki ob reki Marne. To čast si pa sedaj pripisuje in prilastuje Italija?

Augusto Ciuffelli, bivši italijanski minister za — javna dela član italijanske vojne komisije, mudeče se baš sedaj v Washingtonu se je dne 1. t. m. izrazil, da je k rešitvi Pariza pripomogla samo Italija. Pri napovedi vojne je imela Francija na meji 500.000 mož močna armado, katero je premaknila na nemško francosko mejo potem, ko je Italija proglasila svojo nevturalnost. Če bi ne bila Italija tedaj tega storila, bi bili danes Nemei morda že lahko v Parizu?

Ameriški vojni ujetniki na Nemškem.

Državni department v Washingtonu je dne 30. maja obelodanil imena vseh 74 Američanov, katere drži Nemčija v vojnem jetništvu. Vsi ti ujetniki so bili mornarji na raznih ameriških trgovskih ladjah, katere so Nemei ujeli na morju.

61 izmed teh ujetnikov živi in dela v taborišču v Dulmen, 1 je v Rastattu na Bavarskem, 5 v Karlsruhe, 7 pa v Havelbergu.

Španski parnik potopljen.

Madrid, Španko, (preko Pariza) 31. maja.— Semkaj se poroča, da je bil zadnje dni v bližini španskega obrežja potopljen potniški parnik C. De Eizaguirre. S tem parnikom vred se je potopilo 39 potnikov in 106 mož posadke; rešilo se jih je samo 24.

Dosedaj se še ni zamoglo dognati vzroka te nesreče, je-li zadel ta parnik na kako skalo ali mino?

Izgube Angležev tekoma maja.

London, Anglija 31. maja.— Uradno se poroča, da so znašale skupne izgube Angležev v vojni tekoma maja 114.118 častnikov in vojakov, od teh je bilo ubitih 1.552 častnikov in 25.838 vojakov; ranjenih 3.762 častnikov in 75.718 vojakov; pogrešanih 828 častnikov in 6.420 vojakov.

Prve tri mesece l. 1914 so izgubili Angleži v bitkah ob Somme 307.169 častnikov in vojakov, lansko leto meseca julija in avgusta 127.945, letos meseca maja pa 114.118 torej skupaj 549.232 častnikov in mostva.

Punt na Ruskem.

London, Anglija, 2. junija.— V Kronstatu, eni najvažnejših ruskih trdnjav, 20 milj zapadno od Petrograda se je vojaštvo in delavstvo spuntalo in noče pripoznati nove, začasne ruske vlade; vsled tega je delavski in vojaški svet odstavil vse vladne zastopnike iz Kronstata.

Punt se je razvil v tolikem obsegu, da imajo sedaj puntarji to trdnjavo popolnoma v svojih rokah; vojaštvo noče več opravljati svoje službe, delavci so pa zapustili svoja mesta po raznih tovarnah municije. O slinih puntih se poroča tudi iz drugih večjih ruskih mest.

Za novo rusko vlado je upor v Kronstatu zelo usodnega pomena, ker je ta trdnjava glavni ključ do Petrograda in glavno pristanišče ob baltičkem morju.

V mestu Kiev so se vršili minuli petek tudi slini nemiri; ondi se je zbralo do 15.000 ubeglih vojakov, ki so prirejali po ulicah in trgih mesta velike demonstracije zahtevajoči odstop ruskega vojnega ministra Kerenskija, ker je izdal ukaz, da se morajo vsi vojaški beguni vrniti nazaj k četam. Pri teh demonstracijah je prišlo do krvavih izgrediv.

Iz Petrograda se semkaj poroča, da je dne 2. t. m. trgovinski minister A. I. Konovalov odstopil, ker je promet vsled splošne stavke delavcev na Ruskem popolnoma ustavljen. Tudi v mestu Petrograd so se vršili dne 1. jun. veliki izgredi. Vojaštvo in ljudstvo se je trlo po mestu in nosilo table z razblinimi napismi kakor: "Doli z oblastimi!" "Doli s kapitalisti!" "Živela socialna revolucija in komuna!" Te napise so nosili večinoma anarhisti, katere je spremljalo ljudstvo in vojaštvo oboženo s puškami, samokresi, bodali in granatami. Vsa ta protidemonstracija je bila naperjena napram bogatinom, ali kapitalistom.

Tako se tudi iz Petrograda poroča, da so uporniki v Tiflisu aretirali velikega ruskega vojvoda Nikolaja, bivšega vrhovnega poveljnika ruske armade.

Iz vseh teh poročil se da sklepati, da je postal položaj za novo rusko republiko skrajno resen.

Nova kazen za Belgijce.

Havre, Francija 4. junija.— Nemška vlada je izdala na vse Belgijce sklie, da ne smejo na noben način pobirati kakih poročil, ali proklamacij, katere mečejo sovražni letalci iz zraka. Za vsak tak slučaj je določena denarna kazen v znesku 10,00 mark globe, in 3 leta zapora v ječi.

713 aeroplanov izstreljenih.

London, Anglija 2. junija.— Današnji listi poročajo, da je bilo na francoski fronti tekoma maja t. l. izstreljenih 713 aeroplanov in sicer 442 nemških ter 271 angleških; meseca aprila t. l. je bilo na isti fronti izstreljenih 709 zračnih letal.

— Naša osrednja chikaška slovenska naselbina se je minuli teden pomnožila za 1 družino. Dne 1. 4. m. se je preselil semkaj iz sosednega Cicero, Ill. dobroznani rojak Frank Mravljica, ki je kupil na 1903 W. 22. St. od rojaka Mart. Kremesec trgovino s tobakom in sladkarijo. Mnogo uspeha našemu novemu sosedu pri tem podjetju. Rojaki! Držite se prelepega gesla: Svoji k svojim! Podpirajte domače, slovenske trgovine in ne drugih!

Tudi rojak Andro Glavač, član dr. sv. Štefana št. 1, ki oskrbuje pogrebe in ima vedno na razpolago svoje avtomobile za

vse slučaje — se je zadnje dni preselil v našo sredino in sicer na 2107 Coulter St. Telefon Canal 5889. Slovencem iz našega mesta se toplo priporoča za naklonjenost.

Iz pisarne Katoliške posredovalnice za delo v Chicagu se nam poroča, da je ta zavod obljubil za časa vojne svoje sodelovanje in pomoč državi komisiji za posredovanje dela, ki je bila nedavno imenovana po guvernerju F. O. Lowdenu. Ta katol. posredovalnica za službe je preskrbeja že v 4500 slučajih raznim delavcem delo in to brez kake pristojbine od strani delavca, ali gospodarja.

Tajnik tega urada, Mr. Joseph Burke, ki je obvezani odvetnik v Chicagu se mudi sedaj v Ft. Sheridan v ondotnem častniškem taborišču; gotovo je smatrali ta korak častnim in domoljubnim, ker se je posvetil tajnik označene katol. posredovalnice za službo domovini.

Naslov Katol. posredovalnice za službe je 641 W. Randolph St. Chicago, Ill. Telefon: Monroe 234. Kdor izmed naših rojakov ali rojakinj je morda brez dela, naj se obrne na to posredovalnico, ki ima vedno dosti praznih služb in mest na razpolago.

Ameriške vesti.

Rojaki pozori!

Dne 1. junija t. l. sta bivši guverner Glyn, iz države New York in bivši župan mesta Boston, Mass. predložila finančnemu odseku senatske zbornice nov zakonski načrt, da naj bi se naložilo na vsakega, v Združenih državah živečega inozemca \$100. (sto dol.) vojnega davka. To velja naravno za one tu živeče inozemce, ki nimajo niti prvega državlji. papirja. Izjema pri tem je le pri onih inozemcih, ki so se prostovoljno priglasiili za vojaško službovanje pri armadi Združenih držav. Oznanačna predloga še ni sprejeta v kongresu.

Na ta način namerava vlada dobiti od tu živečih inozemcev do 300 milijonov dolarjev vojnega davka.

Rojaki Slovenci, ki imate še prvega papirja, požurite se naglo zanj, dokler je še čas!

Posnemanje vredno.

V raznih ameriških hrvaških listih čitamo vest, da je znana Narodna Hrvatska Zajednica s sedežem v Pittsburgh, Pa. te dni podpisala za \$100.000 (stotisoč) dol. "Posojila za svobodo". S tem so pokazali ameriški Hrvatje na najboljši način, kako ljubijo in spoštujejo svojo novo domovino.

Iskreno želimo, da bi N. H. Z. sledile tudi naše večje slovenske podporne Jednote in Zveze. Delegatje XIII. konvencije K. S. K. J. ne pozabite te važne točke!

Za povečanje amer. trgovske mornarice.

Washington, D. C. 2. junija.— Zastopniki senatske in kongresne konference so se danes zedinili v točki, da naj se določi \$750.000.000 iz državne blagajne za povečanje ameriške trgovske mornarice. Ta svota je vpošteta v \$3.000.000.000 vojnega kredita.

Vojni davek na kavo, sladkor in čaj.

Washington, D. C. 31. maja.— Danes je senatni finančni odsek sklenil povečati vojni davek za \$80.000.000 s tem, da se bo naložilo dva (2) centa tega davka na 1 funt kave, pol centa na 1 funt sladkorja, (5) centov na 1 funt čaja in tri (3) cente na 1 funt kakao.

Enako se bo naložilo tudi nov vojni davek na vsa nadomestila

kave in čaja. Označeni finančni odsek je izračunal da bo vrgel v enem letu novi vojni davek na sladkor okrog \$50.000.000, na kavo \$18.000.000, na čaj \$3.000.000 in na kakao \$7.000.000. Ta davek bo moral veletržec plačati takoj pri uvozu.

Brazilijska in Nemčija.

Rio Janeiro, Brazilija 29. maja — Po 4 dnevni burni debati v državni zbornici se je danes, že po dva na večer sprejelo skoro enoglasno predlog, da naj Brazilija preklicne in razveljavi svoje nevturalno stališče v sedanji vojni med Združenimi državami in Nemčijo. Zaeno se je določilo, da naj brazilska vlada zaseže vse nemške tovarne in druge parnike, ki se nahajajo v brazilskih pristaniščih. Vsled tega preklica nevturalitete bodo lahko zaprejš ameriške bojne ladje krožile v vodovju ob Braziliji in se bodo lahko ustajvale v ondotnih lukah.

Braziliska državna zbornica je dala vso moč predsedniku Diazu, da naj ukrene po svoji volji potrebne korake ko stopi ta izjava o preklicu nevturalitete v veljavo. V obče se sodi, da bo radi tega že v nekaj dneh Nemčija napovedala Braziliji vojno.

Število vojaških nabornikov.

Washington, D. C. 4. junija.— Načelnik senatnega odseka za vojaške zadeve, general Crowler se je izrazil, da se bo moralo podvreči vojaškemu naboru kmalu po splošni registraciji, ki se vrši 5. t. m. — od 900.000 do 1.500.000 mladeničev in mož. Ker se bo od tega števila oprostilo več kot polovico nabornikov radi telesne nesposobnosti, ali zaradi vzdrževanja družine itd. bo ostalo od vsega tega števila le še približno 625.000 mož za takojšno vojaško službovanje.

Za povečanje mornarice.

Washington, D. C. — Te dni se je mornariški tajnik Daniels izjavil, da bo vlada zgradila več rušilev in drugih bojnih ladij, kakor se je sprva nameravalo; v to svrhu bo vlada vporabila zase vsak funt nakopane jeklene rude.

Za naprej se ne bo smelo graditi več visokih hiš in velikih mostov iz železnega materijala; tudi se bo vse delavce železostavne stroke zaposlilo po državnih arzenalih in ladjedelnicah navzlic številnim protestom gradbenih korporacij in strokovnih unij.

Francozom na pomoč.

Washington, D. C. 2. junija.— Še predno nastopi letošnja zima, bo na francoski fronti že 100.000 mož močna ameriška armada, kateri bo zapovedoval general Pershing; to armado bo tvorilo regularno vojaštvo in državni miličarji.

Predsednik kupil za \$10.000 "Liberty" bondiv.

Washington, D. C. 31. maja.— Predsednik Wilson je danes naznanil državnemu zakladničarju McAdoo, da naj mu preskrbi za \$10.000 vrednosti "Liberty" bondiv, ali "Posojila za Svobodo".

To priliko je porabil mornariški tajnik Daniels na način, da je izdal na vse častnike in mornarje oklic, da naj tudi oni po svoji možnosti skušajo podpisati "Liberty" bondiv.

"Radniška Straža" v škrpicah.

V Chicagu izhajajoči hrvaškoserbski socialistični tednik "Radniška Straža", se nahaja v hudih škrpicah, ker mu je stopila poštna oblast na prste zaradi blatenja naše vlade in protivojne agitacije.

V zadnji številki je "Radniška Straža" priobčila občiren uredniški članek, s katerim je napadla

predsednika Wilsona zaradi vojne napovedi; zaeno je svojim čitateljem ta list priporočal, da naj nastopajo s protesti proti obvezni vojaški službi in da naj se ne registrirajo dne 5. junija, češ, da je boljše iti v zapor, kakor pa pospeševati militarizem?

V tiskarni, kjer se ta protidomovinski list tiska se je mudilo zadnje dni več vladnih detektivov, ki so vse preostale številke one izdaje zaplenili. Sodi se, da ne bo "Radniška Straža" več izhajala, in da bodo oblasti stavile urednika iste pred zvezno sodnijo. — Kdor se igra z ognjem, se opeče.

Naborne postaje za Angleže.

Vsled dovoljenja vojnega tajnika Bakerja se bodo po vseh večjih mestih Združenih držav v kratkem času otvorilo tudi naborne postaje, kjer se bodo lahko au živeči angleški podaniki podvrgli nabornim preiskovanjem, za kandsko, ali angleško armado. Glavni uradi angleške naborne komisije za Združene države bodo na 280 Broadway, New York City, N. Y.

Prijeti nemški zarotniki.

New York, N. Y. 4. junija.— Državni detektivi so prišli danes na sled dobro organizirani družbi nemških ogleduhov, ali zarotnikov, ki so bili v poštni zvezi z zarotniki v Mehiki, odkoder se je brezzičnim potom pošiljalo vse važne vesti o naših vojnih predpripravih v Berlin, na Nemško.

Oblasti so za enkrat spravile pod ključ 4 take moze, dva tu rojena Nemea, in dva Švicarja. Vse te in ostale, katere zasledujejo, bo zadela najhujša kazen zaradi vohunstva in veleizdaje.

Smrtna kazen v Ill. odpravljena.

Naša država Illinois je stopila kot 12 v vrsto onih častnih ameriških držav, v katerih je smrtna kazen odpravljena. Tozadevni zakonski načrt je že odobrila minuli teden kongresna in senatska zbornica; takoj ko to postavo podpiše še guverner Lowden, postane ista pravomočna.

Namesto smrtne kazni na vislicah bodo obsojeni veliki hudodelci in morilci v dosmrtno ječo; o-bežanje ostane še v veljavi samo za veleizdajce in one hudodelce, ki bodo ropali otroke.

Preteča stavka premogarjev v Montani.

Billings, Mont. 31. maja.— Danes se je vršilo tukaj zborovanje premogarjev iz države Montana, na katerem se je določilo zahtevo za povišanje plače in sicer za 10 odstotkov dosedanjega zasluzka pri toni premoga in za 60c več na dan pri delu na površju. Zastopniki te premogarske zveze so o tem takoj obvestili operatorje s pripombo, da bo napovedana dne 1. junija splošna stavka, če se premogarjem ne bo dovolilo povišanja plače.

Inozemske vesti.

Avstrijski državni zbor.

Amsterdam, Holandsko, 31. maja.— Iz Dunaja se semkaj poroča, da je bil izvoljen predsednikom avstrijske državne zbornice Dr. Gustav A. Gross, znani agitator in vodja Nemške Narodne Zveze. Dr. Gross je v svojem otvoritvenem govoru obljubil prosto, ali svobodno debatiranje v državni zbornici. Med drugim je omenil Dr. Gross tudi tole:

"Naši cilji so nepremakljivi in edini v tem, da bomo še naprej nadaljevali z bojem, ali vojno, do katere smo bili prisiljeni in s katero nameravamo doseči enkratni častni mir, ki nam bo jamčil varnost in bodočo neodvisnost. Pri

Dosedaj se še ni zamoglo dognati vzroka te nesreče, je-li zadel ta parnik na kako skalo ali mino?

Izgube Angležev tekoma maja.

London, Anglija 31. maja.— Uradno se poroča, da so znašale skupne izgube Angležev v vojni tekoma maja 114.118 častnikov in vojakov, od teh je bilo ubitih 1.552 častnikov in 25.838 vojakov; ranjenih 3.762 častnikov in 75.718 vojakov; pogrešanih 828 častnikov in 6.420 vojakov.

Prve tri mesece l. 1914 so izgubili Angleži v bitkah ob Somme 307.169 častnikov in vojakov, lansko leto meseca julija in avgusta 127.945, letos meseca maja pa 114.118 torej skupaj 549.232 častnikov in mostva.

Punt na Ruskem.

London, Anglija, 2. junija.— V Kronstatu, eni najvažnejših ruskih trdnjav, 20 milj zapadno od Petrograda se je vojaštvo in delavstvo spuntalo in noče pripoznati nove, začasne ruske vlade; vsled tega je delavski in vojaški svet odstavil vse vladne zastopnike iz Kronstata.

Punt se je razvil v tolikem obsegu, da imajo sedaj puntarji to trdnjavo popolnoma v svojih rokah; vojaštvo noče več opravljati svoje službe, delavci so pa zapustili svoja mesta po raznih tovarnah municije. O slinih puntih se poroča tudi iz drugih večjih ruskih mest.

Za novo rusko vlado je upor v Kronstatu zelo usodnega pomena, ker je ta trdnjava glavni ključ do Petrograda in glavno pristanišče ob baltičkem morju.

V mestu Kiev so se vršili minuli petek tudi slini nemiri; ondi se je zbralo do 15.000 ubeglih vojakov, ki so prirejali po ulicah in trgih mesta velike demonstracije zahtevajoči odstop ruskega vojnega ministra Kerenskija, ker je izdal ukaz, da se morajo vsi vojaški beguni vrniti nazaj k četam. Pri teh demonstracijah je prišlo do krvavih izgrediv.

Iz Petrograda se semkaj poroča, da je dne 2. t. m. trgovinski minister A. I. Konovalov odstopil, ker je promet vsled splošne stavke delavcev na Ruskem popolnoma ustavljen. Tudi v mestu Petrograd so se vršili dne 1. jun. veliki izgredi. Vojaštvo in ljudstvo se je trlo po mestu in nosilo table z razblinimi napismi kakor: "Doli z oblastimi!" "Doli s kapitalisti!" "Živela socialna revolucija in komuna!" Te napise so nosili večinoma anarhisti, katere je spremljalo ljudstvo in vojaštvo oboženo s puškami, samokresi, bodali in granatami. Vsa ta protidemonstracija je bila naperjena napram bogatinom, ali kapitalistom.

Tako se tudi iz Petrograda poroča, da so uporniki v Tiflisu aretirali velikega ruskega vojvoda Nikolaja, bivšega vrhovnega poveljnika ruske armade.

Iz vseh teh poročil se da sklepati, da je postal položaj za novo rusko republiko skrajno resen.

Nova kazen za Belgijce.

Havre, Francija 4. junija.— Nemška vlada je izdala na vse Belgijce sklie, da ne smejo na noben način pobirati kakih poročil, ali proklamacij, katere mečejo sovražni letalci iz zraka. Za vs

Društvene vesti in dopisi

NAZVANILLO.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 18, Virginia, Minn., naznanjam vsem članom imenovanega društva, da naj se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, katere se vrši dne 10. junija v navadnem prostoru. Na tej seji se bode volilo delegate za prihodnjo konvencijo, katere se bode vršila meseca avgusta tega leta. Pridite na sejo vsi!

Opominjam tudi vse tiste člane in članice, kateri mi se niste oddali spovednih listkov, da to storite in prinesete prihodnjo sejo, da bode mogoče sporočiti o praviem času duhovnemu vodji K. S. K. J., kakor zahtevano.

Sobratski pozdrav vsemu članstvu K. S. K. J.

John Sumrada, tajnik.

NAZVANILLO.

Iz urada društva sv. Petra št. 30 K. S. K. J. Jednoto Calumet, Mich., se bratski naznanja vsem članom, da se naj udeležijo prihodnje redne seje dne 10. junija prece po prvi daritvi sv. maše v naši navadni cerkveni dvorani.

Ker se bodo na tej seji delegati volili za prihodnjo konvencijo. Vsled tega se vsi člani opozarjajo, da si izberejo dobre, razumne in zanesljive brate, da vas bodo zapu no zastopali v blagor društva in Jednote.

Naposled se strogo zapoveduje da se gori imenovane seje vsi člani udeležijo.

Z bratskim pozdravom
Michael Maierle, predsednik.
Paul K. Madronich, tajnik.

NAZVANILLO.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 41 K. S. K. J. v Pittsburgh, Pa.

Tem potom se opominja vse one člane našega društva, ki so že od 2 do 3 mesece dolžni društvene prispevke, da naj poravnajo assemente zanesljivo do 10. (desetega) junija t. l. Kateri član bo po 10. juniju še kaj dolžan ostal, bode brez vseh nadaljnjih opominov suspendiran.

Tudi kar se tiče oddaje spovednih listkov je samo še do 10. junija čas.

Za odbor: John Bojanc, tajnik.

NAZVANILLO.

Iz urada društva sv. Cirila in Metoda št. 45, K. S. K. J., East Helena, Mont.:

Tem potom naznanjam vsem članom našega društva, da prepuščam svoj dosedanji posel i. tajnika — drugemu tajniku našega društva, sobratu Frank Sašek, box 45, East Helena, Mont. To blagovolite blagohotno vpoštevati in vzeti na znanje vsi člani tega društva, živeči v East Helenu, tako tudi zunanji. V vseh društvenih zadevah se vselej obrnite na novega tajnika na gori omenjeni naslov.

Poročam dalje, da smo imeli velikonočno spoved dne 22. maja zvečer, to je v ponedeljek, v torek zjutraj in zvečer in še v sredo zjutraj. Mislim torej, da je lahko vsakdo opravil svojo versko dolžnost. Da smo zamogli isto opraviti, je prišel k nam Rev. Michael Pirnat iz Butte, Mont., za kar se mu še enkrat prav iskreno in lepo zahvaljujemo za njegov trud in požrtvovalnost. Bog Vam povrni to stotero!

Žal, da tudi pri našem društvu ni vse tako čisto, kakor se zahteva. — Nikjer ni tako lepe pšenice, da bi ne bila skrita tudi ljulika med njo. Na take se pa ne moremo in tudi ne smemo ozirati, saj imamo vendar naša Jednotina pravila, po katerih se moramo vsi, brez izjeme ravnati. Vsled tega kličem društvu sv. Cirila in Metoda št. 45: Le tako naprej, kakor dosedaj, ker naša Jednota je katoliška in taki moramo biti tudi mi vsi njeni člani.

Še enkrat želim našemu društvu najboljše napredek v vseh zadevah. Apeliram s tem še na one rojake, ki se niste pri naši Jednoti, pristopite, kar najprej mogoče, ker naša Jednota je najstarejša in najboljša slovenska katoliška podpora organizacija. V članih jo prekaša le še ana, ali v denarju in pravičnosti pa nobena ne.

Sobratski pozdrav do vsega članstva K. S. K. J., posebno pa do članstva društva št. 45.

Josip Lenzar, bivši tajnik, E. Helena, Mont., box 313.

NAZVANILLO.

Iz urada tajnika društva sv. Frančiška Seraf. št. 46, K. S. K. J., New York, N. Y., se naznanja vsem članom (icam) našega društva, da se bo vršila prihodnja redna mesečna seja v soboto, dne 9. junija t. l. točno ob pod 8. uri zvečer, torej pol ure poprej, kot po navadi; to pa radi tega, ker imata ravno isti večer še dva druga društva svojo sejo in morajo iti naši delegati osebno vabit na slavnost 20-letnice našega društva, kojo bomo na slovesen način obhajali letos, dne 4. julija.

Zatorej pridite vsi točno ob določeni uri v društveno dvorano na 167 E. 4. St., New York, da zamoremo še pravočasno odposlati deputacijo ali delegate.

Nadalje vas opozarjam, da dobro prečitajte št. 21 našega glasila kar se tiče velikonočne spovedi; jaz sem razposlal vsem članom in članicam našega društva spovedne listke, kakor je naš duhovni vodja zahteval; torej sem izvršil jaz svojo uradniško dolžnost; vsled tega zahtevam tudi od vas, da naj mi vsak član (ica), ki niso opravili svoje verske dolžnosti pri slovenskem župniku — pravočasno in natančno naznanijo naslov omenjene cerkve, kjer so opravili letošnjo versko dolžnost in kjer so pustili spovedne listke, da bom potem sporočil našemu duhovnemu vodji.

Veliko članov in članic društva sv. Frančiška Seraf. je opravilo svojo versko dolžnost pri našem domačem župniku in tozadevne spovedne listke ima on; nekateri člani (ice) so jih pa že meni izročili, to so oni, ki so drugod opravili velikonočno spoved in sv. obhajilo. Kar imam jaz teh listkov, bom iste jaz odposlal duhovnemu vodji K. S. K. J.; kar jih ima pa naš domači gospod župnik, jih bo pa on odposlal na pristojno mesto. Prosim vas torej še enkrat, da se vsi javite do prihodnje seje, ali na prihodnji seji dne 9. junija t. l., ker jaz moram poslati duhovnemu vodji natančno in resnično poročilo. Kdor mi tega ne naznani, kot že gori omenjeno, se bo vsak sam zase zagovarjal in bo njegova krivda, če pride v kake neprilike. Jaz izvršujem svoje dolžnosti, vam je pa to na prosto dano. Kdor se mi torej ne bo javil do določenega časa bom jaz z dotičnikom tako postopal kot zahtevano; kar bom prejel poročil, bom iste takoj po seji odposlal; jaz bom v oni polni na duhovnega vodjo označil imena vseh članov in članic, ki so bili pri spovedi in ki niso bili; meni ne kaže hoditi od hiše do hiše iskat spovedne listke. Naznaniti mi torej takoj natančen naslov dotične cerkve, kjer ste bili letos pri velikonočni spovedi, da bom to sporočil duhovnemu vodji K. S. K. J.

Nadalje se vam naznanja, da želi društvo "Novi Dom" št. 102, K. S. K. J. iz Newarka, N. J., prestopiti k našem društvu in je že vpsolalo tozadevno prošnjo na našo zadnjo sejo dne 12. maja t. l. Upam, da bo označeno društvo še pri prihodnji seji prestopilo k našem društvu z vsemi svojimi člani; vsled tega jih prosim, da naj pridejo dne 9. junija v našo društveno dvorano na 167 E. 4th St., N. Y., točno ob 8. uri zvečer. Ne pozabite torej, cenjeni člani društva sv. Frančiška prihodnje seje! Pridite vsi od prvega do zadnjega, ker imamo še precej važnih točk za rešiti glede naše slavnosti ali 20-letnice. Kako se bo ta slavnost vršila, bom že še kasneje sporočil, omenim naj za danes le toliko, da se vrše od strani našega društva marljive priprave za to redko in zaželjeno slavnost. Torej upamo, da nam bodo tudi naša sobratska društva istotako tudi sosedna, priskočila da bomo tudi newyorški in brooklynski Slovenci pokazali, da ne zaostajamo za drugimi narodi in da se upamo tudi javno nastopiti in pokazati, da smo verni Slovenci in da ne zanemarjamo naših verskih dolžnosti.

Sobratski pozdrav do vsega članstva K. S. K. J.

Anton Pavli, tajnik.

NAZVANILLO.

S tem naznanjam članom društva sv. Alojzija št. 47 K. S. K. J. Chicago, Ill. da se vrši prihodnja mesečna seja dne 10. junija t. l. ob pol dveh popoldne. Te seje se mora vsak član udeležiti, ker je polletna; poleg tega imamo tudi dosti važnih točk na dnevnem redu. Kdor izmed članov se ne udeleži te seje, je podvelen kazni, kar v to društveno pravila veljavajo; izjeme so le zelo važni in tehtni vzroki.

Zaeno prosim tudi vse one člane, ki mi se niste oddali spovednih listkov, da to udeležite najkasneje do 10. junija. Vsakdo izmed vas gotovo zna, da se je velikonočna doba zaključila že 3. junija; kateri se torej ne bo izkazal do 10. junija, da je svojo versko dolžnost opravil, si bo posledice vsak sam kriv.

Mislim, da vsak član, ki se kaj zanima za društvo in Jednoto, bo prišel na prihodnjo sejo dne 10. junija, ker na tej seji bo tudi razgovor, če bo naše društvo poslalo delegata na prihodnjo konvencijo K. S. K. J. vršečo se meseca avgusta t. l. Na prihodnji seji se mora tudi kaj ukreniti glede našega društvenega piknika, ki se vrši dne 26. avgusta t. l.

Sobratski pozdrav vsem članom in članicam K. S. K. J.

John Močnik, tajnik.

NAZVANILLO.

Iz urada društva sv. Barbare št. 74, K. S. K. J., Springfield, Ill., se naznanja članom, da se udeležijo prihodnje seje dne 10. junija t. l., ker bode veliko važnih točk na dnevnem redu.

Nadalje opozarjam člane, da plačujejo mesečni asessment saj do 20. vsaki mesec, ker tajnik mora poslati v glavni urad mesečno poročilo do 25. vsaki mesec. Če bo kateri suspendiran, naj krivdo sam sebi pripiše.

S sobratskim pozdravom
John Kulavic, tajnik.

NAZVANILLO.

S tem naznanjam vsem članom društva sv. Antona Pad. Štev. 87 K. S. K. J. Joliet, Ill. živečim v mestu in okolici, da se bo vršila prihodnja redna mesečna seja dne 10. junija t. l. Ker bo na tej seji več važnih točk na dnevnem redu, je dolžnost vsakega člana, da se te seje gotovo udeleži, na prihodnji seji bo tudi volitev delegatov za XIII. konvencijo K. S. K. J. vršečo se dne 15. avgusta v Eveleth, Minn.

Pri tej priliki opominjam še vse one člane, ki mi do danes še niso izročili ali doposlali spovednih listkov, da naj zanesljivo to store do 12. junija, ker do 15. junija moram odposlati uradno poročilo duhovnemu vodji K. S. K. J. kakor je bilo to v zadnjih številki glasila zahtevano.

Hkoncu opominjam tudi vse one člane našega društva, ki so bolj počasni s plačevanjem mesečnih asesmentov, da naj bodo v tej zadevi malo bolj točni in redni, da se ne bo temu, ali onemu vsled tega zgodilo to, kar za take člane predpisuje društvena in Jednotina pravila.

Sobratski pozdrav
Math Vidmar, tajnik.

NAZVANILLO.

S tem naznanjam članom društva sv. Alojzija št. 95, K.S.K.J. Broughton, Pa., da se vrši naša redna mesečna seja dne 10. junija t. l. Ker bo pri tej seji več važnih točk na dnevnem redu, ste cenjeni člani uljudno vabljeni, da se te seje polnoštevilno udeležite.

Kakor vam znano, se vrši dne 15. avgusta t. l. 13. konvencija K. S. K. J. v Evelethu, Minn.; torej bo treba na tej seji voliti delegata. Vsak član ima sedaj lepo priliko in tudi pravico, da naj pove na prihodnji seji, ali pa na seji meseca julija in avgusta to, kar misli, da bi bilo umestno za premembo Jednotinih pravil, da bo vsemu članstvu v prid. Lahko objavite tudi kako važno tozadevno točko v našem glasilu. Razmotrivanja za bodočo konvencijo čitamo sedaj vsi z velikim zanimanjem in radi, samó če je stvar prava in dobro premišljena.

Prosim vas torej, cenjeni sobratje društva št. 95 še enkrat, da pridete vsi, brez izjeme na prihodnjo sejo.

S sobratskim pozdravom
Anton Ipavec, tajnik.

NAZVANILLO.

Uradno se naznanja vsem članom društva sv. Jožefa št. 110, Barberton, Ohio, da je naše društvo na zadnji seji dne 20. maja sklenilo, da se bodo začenjale redne društvene seje znanprej ob treh popoldne; torej eno uro kasneje, kakor je bila dosedaj navada. Vsi člani naj blagovolijo to upoštevati.

Nadalje prosim vse člane, da se naj prihodnje seje polnoštevilno udeležijo, ker na tej seji se bo glasovalo, če pošlje naše društvo delegata na prihodnjo konvencijo ali ne. Pridite torej vsi in glasujte, kakor veste, da je bolj prav.

S sobratskim pozdravom
Josip Lekšan, tajnik.

NAZVANILLO.

Iz urada društva sv. Cirila in Metoda št. 144, K. S. K. J., v Sheboygan, Wis., se naznanja vsem članom društva, da je umrl dne 19. maja naš sobrat Jakob Žavne, star 51 let, zavarovan za \$500, pristopil k Jednoti dne 4. avgusta 1902; pokopali smo ga dne 21. maja s peto črno šv. mašo; pokopala se je udeležilo 94 naših čla-

nov, zakar se vsem lepo zahvaljujem, ker se niso ustrašili tako slabega vremena in so v obilnem številu spremlili svojega sobrata k zadnjemu počitku.

Sedaj pa priporočam vsem otroci, članom našega društva, ki imate otroke, stare nad leto dni, da jih vpišete v otroški oddelček K. S. K. J. Ne čakajte, da vas prejšnja zasedne. Ne izgovarjajte se pri tem na društvenega tajnika, da vam ni dnl počasnila; jaz vas ne morem dan za dnem siliti, ali jih hočete zavarovati, ali ne! To sem že večkrat priporočal in žai tudi zastoj okoli hodil; tevažja je agitirati za kaj takega med našimi rojaki tu, ker šez dan moramo delati, zvečer je pa le nalo prilike, osobito ker smo še tako raztreseni po mestu.

Naj še končno opominim, da je sedaj pri našem društvu zavarovanih 45 otrok; lahko bi jih pa bilo še enkrat več! Torej cenjeni člani na noge!

S pozdravom do vsega članstva K. S. K. J. Frank Mikolčić, tajnik

Op. ured. — Nemogoče je bilo priobčiti to naznanilo v zadnji številki.

NAZVANILLO.

Vsem članicam društva "Marija Pomagaj" št. 164, K. S. K. J., v Eveleth, Minn., se tem potom naznanja, da se je dne 3. junija končala velikonočna doba. Gotovo je vsaka izmed naših članic čitala na prvi strani našega glasila št. 21 uradno naznanilo duhovnega vodje K. S. K. J. ali jaziv, da mu mora vsako društvo do 15. junija poslati poročilo o opravljenej verski dolžnosti; vsled tega vas cenjene članice prosim, da mi takoj izročite ali pošljete spovedne listke, da uređim to zadevo kakor zahtevano.

Nadalje vas še prosim, da zahajate bolj redno k društvenim sejam, ali pošljite saj denar za asessment; gotovo vam je znano, da je naša blagajna še majhna in vsled tega ne more zalagati asessmenta; na Jednoto mora biti denar odposlan vsak mesec pred 25.

Pozdrav vsem članicam in članom K. S. K. J.

Terezija Kaphs, tajnica.

Op. ured. — Za številko 21 doslo prepozno.

Goodman, Wis.

S tem se iskreno zahvaljujem odboru in vsemu cenjenemu društvu sv. Jožefa št. 112, K. S. K. J. v Ely, Minn., ker so me podpirali v moji bolezni, trajajoči 5 mesecev, en teden in 3 dni, da sem prejel popolnoma v redu skupno podporo \$133.92. Vsled tega toplo priporočam vsem rojakom in rojakinjam omenjeno društvo za pristop, ker to društvo točno izplačuje bolniško podporo, v slučaju smrti pa pristopi naša K. S. K. J. hitro na pomoč.

Tukajšnje parne žage, last Goodman Lumber Co., so prenehale z nočnim delom vsled pomankanja delavcev; sedaj obratujejo samo še podnevu.

Dne 17. maja sta se naselila tukaj na farme rojaka, brata John in Frank Rožnik z družinama, ki sta živeła v Waukegan, Ill. Novodošlecem želimo obilo uspeha!

Sobratski pozdrav
Josip Tomšič, Bee Farm, Box 2, Goodman, Wis.

NAZVANILLO IN VABILO.

Kakor poročano na tem mestu, bo naše društvo sv. Janeza Krstnika št. 11, K. S. K. J., v Aurora, Ill., priredilo na kresno nedeljo, dne 24. junija t. l. veliko slavnost povodom blagoslovljenja in razvilitja svoje nove društvene zastave in povodom svojega 23. letnega obstanka. Tem povodom smo že povabili več sobratskih društev iz naših bližnjih naselbin, da bi nam pripomogli povečati si svojo udeležbo ta spominski dan. Nekaj izmed teh društev se je že na naše vabilo odzvalo, da se bodo korporativno udeležila te naše redke slavnosti, druga društva pa s tem še enkrat prav uljudno vabimo, da naj nas izvolijo počastiti dne 24. junija s svojim obiskom, bodisi že korporativno ali z delegacijo. V enakih in drugih slučajih jim bo šlo tudi naše društvo rado na roke.

Pri tem naznanjam vsem domačim društvom, da naj se na slavnostni dan zberejo ob 8. uri zjutraj v slovenski dvorani društva sv. Jerneja, odkoder odkorakame z godbo na čelu v mesto proti postaji zunanjim društvom naproti Zunanja društva uljudno prosim,

Žalujemo ostati:
Frank Jereb, soprog
Frank Jereb, ml. sin
Marija Troha, sestra.
North Chicago, Ill. dne 24. maja 1917.

mo, da uredijo svoje potovanje tako, da bodo dne 24. junija zadnji čas ob pol 10. uri dopoldne že v Aurori.

Točno ob pol desetih zjutraj bomo odkorakali od Chicago St. polične postaje proti mestu proti High St., potem pa v cerkev sv. Jožefa. Služba božja se prične ob pol 11. uri. Po blagoslovljenju društvene zastave odkorakamo v dvorano, kjer se vrši veselica. Torej kličemo še enkrat: Na veselo svidenje v Aurori, Ill., dne 24. junija! S sobratskim pozdravom
Martin Jurkas, maršal.

NAZVANILLO IN VABILO.

Cenjenemu slovenskemu občinstvu v Chicago in okolici se na znanja, da priredi Slovenska godba svojo vstanovno, ali prvo plesno veselico v soboto, dne 16. junija t. l. ob 7 uri zvečer v Hoerherjevi dvorani na 21 Pl. in Blue Island Ave.

Ker je bil to redki in težaven slučaj, da se je po preteku 18 let v našem ehikaškem mestu zopet ustanovila Slovenska godba, bo vsakega prijatelja godbe gotovo zanimalo čuti, kaj so se naši vrli domači godei tekem nekaj mesecev že priučili.

Ta dan bo naša Slovenska godba prvič javno nastopila z proizvajanjem raznih plesnih komadov, koračnic in drugih znanih narodnih godbenih točk. Skupaj bo igralo 15 moških in fantov pod vodstvom našega vodje Mr. Frank Padera, rodom Čeha.

Zatorej so že sedaj uljudno vabljeni vsi prijatelji slovenske godbe in plesa, da nas dne 16. junija posetijo v obilnem številu. Čisti dobiček te prireditve je namenjen v pokritje nakupa instrumentov, ali godal. — Vstopnina bo znašala samo 25c za osebo. — Za dobro potrebo in vsestransko zabavo bo preskrbljeno. Torej na veselo svidenje dne 16. junija!

Za odbor Slovenske godbe:
Anton Stonich.
(Advertisement.)

NAZVANILLO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam žalostno vest, da je dne 11. maja t. l. po kratki, mučni bolezni za pljučnico umrla moja nepozabna soproga

ELIZABETA JEREB, rojena SUHADOLNIK

v najlepši ženski dobi, stara 24 let. Pogreb se je vršil v ponedeljek, dne 14. maja s peto črno sv. mašo, katero je daroval naš domači župnik Rev. F. S. Azbe.

Pokojnica je bila članica dr. sv. Ane, št. 127 K. S. K. J. ki ji je preskrbelo krasen pogreb. Posebna hvala gre zato društvu odboru. Hvala vsem tistim članicam, ki so prečule ves čas obnjenem mrtvaškem odru. Nadalje se zahvaljujem tudi vsem onim društvom, ki so se z zastavami udeležili sprevoda blagopokojnice do pokopališča in sicer: Društvo sv. Jožefa št. 53 K. S. K. J.; Društvo Marije Pomagaj št. 79 K. S. K. J.; Društvo Sreca Jezusovega št. 1533 C. O. F. in Slov. Samost. Podp. Društvo Waukegan in North Chicago. Hvala Pevskemu društvu "Ljubljanka," ki ji je na dom zapelo par žalostink v slovo. Hvala vsem opim, ki so položili krasne vence na krsto in sicer: Dr. sv. Ane, dalje sosedne žene, sorodniki in družina Joe Cankarja.

Hvala vsem tistim, ki so mi na ta, ali oni način kaj pripomogli v teh žalostnih časih.

Pokojnico smo izročili materi zemlji na tuk. katol. Mt. Olivet pokopališču in se ondi zadnjič od nje poslovili.

Pokojnica je bila doma iz Preserja pri Borovnici na Kranjskem; tukaj zapuščala mene, žalujočega moža in dveinpolletnega sinčka, eno sestro in več drugih sorodnikov.

Torej se še enkrat prav prisrčno zahvaljujem vsem gori označnim. Tebi, nepozabna in dragoljubljena mi soproga pa kličem: Bodi ti lahka tuga zemlje! Na svidenje nad zvezdami!

Žalujemo ostati:
Frank Jereb, soprog
Frank Jereb, ml. sin
Marija Troha, sestra.
North Chicago, Ill. dne 24. maja 1917.

Cleveland, Ohio. Še nekoliko časa, in zopet bo konvencija naše članice K. S. K. J. Ker sem že precej raznovrstnih dopisov čital v našem Glasilu, moram izreči najprvo svoje mnenje o njih. — Res, komaj smo začeli razmotrivati o napredku, delovanju itd. naše Jednote, — že se je začelo kritikovati delegate, ki sploh še izvoljeni niso. Tako si je dal malo duška v neki številki tega lista nek član društva sv. Vida št. 25, h kateremu spadam tudi jaz; vrgel se je z vso silo na delegate. Radoveden sem res, če je bil dotičnik že katerikoli kot delegat na kaki konvenciji; če bi bilo temu resnica, ne bil bi pisal tega in onega, kar je pisal o delegatih K. S. K. J.

Dotični dopisnik M. J. je oni član našega društva, katerega skoro nobeden uradnik tega društva ne pozna. Lahko trdim, da poznam skoro tri dele članov našega društva, vem dobro, kdo pride na sejo in kdo kaj govori, kaj o napredku društva itd. Nisem ga pa žal še slišal na društveni seji, da bi kaj takega govoril; jaz bi svetloval dotičnemu dopisniku, da bi bil lahko polovico vsebine dopisa izpustil.

Ne rečem, nekatere ideje ima jako dobre, in nikakor ne smemo misliti, da ta ali oni član ne sme pisati v Glasilu, kajti vsak član ali članica K. S. K. J. ima sedaj pravico in lepo prilžnost izraziti v lastnem Glasilu K. S. K. J. Jednote svoje mišljenje; to je umestno in lepo; morajo pa biti dopisi sestavljeni tudi v dostojni obliki.

Rad bi onega člana vprašal, kaj je absolutizem; mogoče še sam tega ne ve? vsled tega bi mu jaz rad to besedo raztolmačil. — Zadnji mesec smo imeli posebno doklado 50c na člana in članico in ta svota je morala biti plačana, ker je to odredil tudi zavarovalni komisar države Illinois. Saj je bil ta vplačani posebni assessment ali denar v prid vsega članstva K. S. K. J. Dotičnik pa misli, kdor bi hotel plačati isti posebni assessment ali pa tudi ne — bi bilo vseeno dobro; mar ne bi bili v tej zadevi samo eni prizadeti, drugi pa ne? Gotovo je, da ima naša Jednota precej dolarčkov v svoji blagajni; pa vse to je še premalo. Ali ni vsakdo izmed nas vesel, če ima nekaj dolarjev v žepu? Kako je pa potr, če je žep prazen. Zato bodimo vsi člani ponosni na blagajno naše K. S. K. J. če se je s tem assessment zopet pomnožila za nekaj tisoč dolarčkov, ki nam bodo še v dobro služili, ali pa našim potomcem.

Čestitati moram našemu glavnemu odboru K. S. K. J., osebno glavnemu predsedniku in glavnemu tajniku, ker se trudijo in skrbijo na napredek naše podporne organizacije. Glede nasvetov ali razmotrivanj se popolnoma strinjam s sobratom Virantom iz Loraina, Ohio, ki priporoča nekatere važne točke, kakor n. pr.

1) Ime Jednote naj ostane neizpremenjeno.

2) Vsako društvo naj samo skrbi za bolniško podporo za svoje člane kakor doslej. Priprčan sem namreč, če bi Jednota prevzela centralizacijo bolniške podpore, potem šele moremo pričakovati vedne in vedne posebne doklade; pač je pa lepo in priporočljivo, da vsi eden drugemu pomagamo v sili in bedi; tako omenjam naše društvo št. 25, ki še ni nikdar zavrglo prošnje kakega člana za podporo, bodisi že v pomoč siromaka, ali pa v pomoč bolniške blagajne dotičnega društva.

3) Naše glasilo naj se poveča na dnevnik; letna naročnina za člane naj bi bila \$3.00.

4) Konvencijni zbor naj izpusti imena delegatov na konvenciji iz zapisnika pri debatah; kajti ta čast delegatov stane dosti denarja in zamudo časa.

5) Duhovni vodja naj sam preskrbi spovedne listke in naj iste razpošlje na društva vsako leto; Obenem bi priporočal, da naj ima naš duhovni vodja nekaj plače na leto, kar naj na konvenciji določi, kajti v Ameriki noče nihče zastoj delati.

6) Delegatov bi priporočal, da naj se zaneprej vrši konvencija K. S. K. J. vsako četrto leto; mesto ali kraj naj pa določijo društvo potom splošnega glasovanja.

7) Prihodnja, ali XIV. konvencija naj se vrši v Clevelandu, O.

H koncu želim mnogo uspeha vsem delegatom in jim že danes kličem: Živel! Živel tudi naš gl. odbor in vsa K. S. K. J.!

John Widerwol, član dr. sv. Vida št. 25, K. S. K. J.

La Salle, Ill.

Cenjeno uredništvo: — Dovolite tudi meni izpregovoriti nekoliko besed k XIII. konvenciji naše slavne in dične K. S. K. Jednote.

Med mnogimi dopisi čitamo razno razmotrivanje in razne nasvete. Vsak ima svoje misli, misleč, da bo ž njimi pripomogel Jednoti k boljšemu koraku in napredku; vse to je, vsaj upam dobro. Saj vsi imamo enake pravice in vsi skupaj moramo enako delati, ako hočemo da naša organizacija širi svoje meje, pa bodisi že v članstvu ali pa v finančnem oziru.

Tudi naše vrlo "Glasilo" si je zadnje čase pridobilo mnogo prijateljev. Zakaj vam hočem navesti.

Prvič v njem ne vidimo kakih sovrih osebnosti — temveč le pravo počudno čtivo. Sprvega je "Glasilo" imelo nekoliko drugo lice, bilo je preveč nepristransko. Mogoče mi bo kdo k temu oporekal, to pa nič ne de.

Bratje in sestre! "Glasilo" kake podp. Jednote ne sme biti nepristransko.

Poglejmo glasila drugih organizacij, ali ne zagovarjajo na principu vedno svojo organizacijo, njeno stališče in njene cilje. In še več, čestokrat celo napadajo tista načela in tiste principe, na katerih temelji naša slavna in dična K. S. K. J.

Kakšno dolžnost naj ima pa potem naše "Glasilo"? Molčati kaj ne?! ter vse mirno prenesti in gledati, kako se tolece in tepta ista načela in principe, na katerih temelji ono samo (!) "Oh kaka logika bi bila (!)"

Te vrstice sem napisal zato, ker se je zadnjič nek dopisnik obregnil ob našega vraga pisatelja; "Resnicoljuba"; kdorkoli je že, hvale in časti je vreden! Ta Resnicoljub mu je napoti, in ravno zato bi se človek vprašal kam neč omenjeni dopisnik pripada? Ali so že v naši Jednoti tudi "rudečkarji"? "Menda ja ne!" — Upam da mi članstvo ne bo teh besed štelo v zlo, kajti dostojna in zdrava kritika je vedno dobrodošla pri pošteni človeški družbi!

Sedaj pa preidimo naprej! Veliko članov je že dalo svoj izraz, radi centralizacije bolniške podpore. Po mojem mnenju bi morali člani in članice naše dične K. S. K. J. tole zadevo malo bolj natančno presoditi.

Če bi uvedli pri naši K. S. K. J. centralno ali skupno bolniško blagajno, bi bil to korak, ki bi povzdignil našo Jednoto na dosti višjo stopnjo. Zakaj in odkod to? Zato ker naš narod ni tako nagosto naseljen v vsaki nasebini, kot po nekod. In tam trpi krajevno društvo. Recimo, da je v neki nasebini po 10. do 25 članov pri krajevnem društvu K. S. K. J. Zdaj pa naj imajo le par bolnikov, blagajna majna, — prilike da bi se delale veselice mogoče ni, v enih krajih celo zraven suhi kraji, kam tedaj?

Vidite tam, trpe naši bratje in sestre na pomankanju, — dasi so ravno tako naši sobratje in sestre, kakor smo si mi po velikih slov. nasebinah. — Vidite to ni prav! Bodimo "Vsi za vsakega izmed nas in vsak za vse!"

Zatorej bi iz srca priporočal vsemu članstvu in vsem krajevnim društvom, da bi zahtevali in tudi ustanovili pri naši dični K. S. K. J. skupno centralno bolniško blagajno, katera naj potem vsem podporo vredne reveže enako podpira!

Želim vsem delegatom prihodnje ali XIII. konvencije obilo blagoslova in uspeha pri njihovim resnem delu, s kojim naj našo slavno in dično Jednoto še bolj izpopolnijo!

Z bratskim pozdravom ostajem vdani sobrat vsemu članstvu K. S. K. J.

John Jerič, član dr. sv. Družine št. 5, La Salle, Ill.

Roscommon, Mich.

Kot večletni član K. S. K. J. bi tudi jaz rad par stvari omenil v tej rubriki povodom bližajočega se glavnega zborovanja naše organizacije, katere naj bi se upo-

števalo pri izpremembi pravil in sicer:

1) Vsak član (ica), prej ko ga krajevno društvo sprejme, če se dvomi o njegovi starosti, ozir. če se dela član mlajšega kot je v resnici — bi se moral izkazati s krstnim listom. Če pa tega ne more storiti, bi moral dotični član (ica) priseči glede svoje starosti in navesti 2 priči; le na tak način bi se lahko dognalo resnično starost.

2) Kar se tiče zakonskih dvojic, če gresta mož ali žena naražen eden od drugega brez tehtnega vzroka, naj bi se takega moža, ali ženo izključilo iz društva in Jednote, če se noče na noben način povrniti nazaj.

3) Vsi člani bi morali biti v služaju boleznih deležni podpore, ali pa nobeden.

4) Za operacije ne zadostuje \$50.00; ta podpora bi morala znašati \$100. — ali pa nič.

Dve stvari imam, pa jih tu ne navedem; jih bom že svoječasno poslal potrjeno s prisego na pristojno mesto.

Pozdrav vsemu članstvu K. S. K. J.

John Chernich, član dr. št. 47 K. S. K. J.

Tower, Minn.

Dne 27. maja bili so v Tower, Minn. Slovenci in Slovenke, člani Dramatičnega društva iz Ely, Minn. in so pokazali svojo zmožnost na odru v Soudan, Minn.

Towerčan.

Versko znanstvene razprave.

KAJ UČE ZNANSTVENIKI SVOBODOMISLECE?

V svobodomiselnih listih čitamo mnogokrat trditve, da je tvarina večna, in da se je življenje samo od sebe, brez Stvarnika vzbudilo iz nežive tvarine v led naravnih sil; svobodomiselnih uredniki tudi lažejo, da je vse to dokazalo znanstvo. Lep članek o postanku življenja je objavil Chicago American, (bilo je od 17.—20. aprila enkrat), ki trdi, da življenje izvira iz življenja; ne pa iz mrtve tvarine; sklepe se v članku tudi na dva velika učenjaka: H. Helmholtz in W. Thomson.

Helmholtz. Protestant Helmholtz je slovel za učenega fizika in fiziologa; izumel je oftalmoskop. Vogt in Moleschott sta bila moralista, moža, ki nista pripoznavala Boga in duše, ampak samo tvarino.

Helmholtz je pisal svojemu očetu da ni njiu somišljenik, ker ne zastopata znanstvenega raziskavanja, ampak delata znanstvene zaključke brez dokazov in previdnosti.

S tem je Helmholtz obsodil materializem naših svobodomislecev. Helmholtz se ni nikdar javno izrazil o veri, a njegov životopisec ga opisuje kot, v misljenju in prepričanju vernega moža v najplemenitejšem pomenu besede, če tudi ni bil član cerkve; strinjal se je z nazori svojega očeta, ki je bil teist in spiritualist — veroval v bitje Boga in duše, (L. Koenigsberger, Herman v. Helmholtz.)

E. Dennert pa piše o Helmholtzu: "Jaz pa sem izvedel iz najboljšega vira, da se je včasih udeležil službe božje in celo obhajila."

Svobodomisleci, kaj ne, kolik praznovorec je bil ta protestantski večak. Da, da, učeni ljudje imajo tudi še nekaj vere!

W. Thomson.

Helmholtz je obiskal Thomsona v Kreuznach in pisal o njem: "V bistroumju, jasnosti in čistosti duha prekaša Thomson vse znanstvene velikeane, s katerimi sem se osebno seznanil, in jaz sem bil skoro topočuten poleg njega."

(L. Koenigsberger, H. v. Helmholtz.)

Helmholtz zove Thomsona "enega prvovrstnih matematičnih fizikov v Evropi."

Vseučilišni profesor Thomson je spisal več nego 300 važnih razprav.

Kako stališče je zavzemal med znanstveniki, povedala je tudi Berolinska znanstvena akademija v "Nagovoru ob njegovem zlatem jubileju dne 15. julija 1896.

"Res so bogate pridobitve, katere je fizika priborila v zadnjih 50. letih; največe zmage pa obhaja izumitev in razvoj mehanične teorije o toploti in elektriki. K vsem tem zmagam ste Vi pripomogli v najvišji meri..."

Soudan je malo oddaljeno mesto od Towera, kjer je znana rudarska nasebina in sicer ena izmed prvih v duluthski okolici. Ondi je fara sv. Martina, vstanovljena še leta 1888 po Rt. Rev. Jos. F. Buh-u.

Dramatiki iz Ely so priredili omenjeni dan 2 kratki mišni igri: "Anarhist" in "Ne kliči vraga"! Igralci so pogodili svoje vloge izborna za kar so želi burno pohvaliti vse je bilo mojstrsko urejeno in izpeljano, res vsa čast elyškemu dramatu društvu, ki se ni bal stroškov, kajti pripeljali so se iz Ely v Tower v avtomobilih, kar je do 40 milj oddaljeno.

Naj še omenim, da je pri teh igrah posebno ugajala krasna deklaracija "Naš čolnic otmimo" katero pesem je zložil naš nepozabni goriški slavček Simon Gregorič.

Podrobnosti o nastopu posameznih igralcev ne bom opisoval, ker bi mi vzele za to preveč prostora.

H koncu še omenjam, da so naredili gozdni požari zadnje dni po raznih rudniških okrajih v Minn. milijonsko škodo. Do 30. maja je bilo tu le bolj suho. Menda zato, ker suhači neumorno delujejo za prohibicijo, je pa še nebo klubovalo, da ni poslalo toliko časa nobenega dežja.

Kar se dela tiče tu naokoli, je dela dovolj, le delavcev primanjkuje.

S pozdravom

Towerčan.

za prvovrstnega fizika in veljavnega novodobnega raziskovalca.

V svoji knjigi (Theorie mechanique de la chaleur) oboja materializem, ki ne pripozna drugega kakor tvarino; oboja panteizem, ki uči, da vse, kar obstoja, je Bog; pripoznava pa spiritualizem ki dopušča dvoje: tvarino in duha; le spiritualizem se sklada z empiričnim znanstvom in razumom. (Hirn, Recherches sur: objavlja v knjigi (hüvbrückéjvbf equivalent.) Iz razprave, ki jo objavlja v knjigi Theorie, je jasno, da tvarina ni sama od sebe, ampak je ustvarjena od Boga; Hirn smatra stvari za ustvarjene misli Stvarnikove; Boga najraje imenuje Stvarnika. Da je veroval v posmrtno življenje, razvidim iz njegovega zadnjega dela: Moderna veda in prihodnje življenje. Kakor Hirn uči tudi katoliška Cerkev, namreč: da je tvarina in duša; da je Bog tvarina sveta; da je duša neumrljiva.

Znanstvo in nauki katoliške cerkve se torej skladajo; znanstvo in svobodomisleci taje to, kar pče največji znanstveniki; svobodomisleci verujejo brez dokazov nekaj, česar učene glave ne pripoznavajo.

Lord Rayleigh (Strutt).

Rayleigh, ki je zasledil argon, je rekel: "Mnogo odličnih ljudi se boji znanstva, češ, da napeljuje v materializem. Če je tak strah, ni čudno; kajti so pisatelji, ki so se, govoreč v imenu znanstva sami postavili za gojitelje znanstva. Res je, da najdemo med nekaterimi učenjaki neprebavne nazore: vemo pa tudi, da vera, katero celo življenje imeli Newton, Faraday, Maxwell je bila v skladu z njih znanstvenim mišljenjem." (Report of the 54. Meeting of the British Association.)

Svobodomisleci nas uče, da so znanstvene iznajdbe izpodkopale temelj vere — vero v Boga in v dušo človeško, a Lord Rayleigh in Lord Kelvin ali Thomson pravita, da ni med vero in znanstvom naš svobodomislec, kakoršnega vidijo naši svobodomisleci. Ta dva učenjaka pa znata več kakor Ingersoll in vsi naši svobodomisleci, saj Encyclopaedia Britannica (1902) ime nuce Rayleigh, Thomsona in Stokes, tri največe fizike.

Nasprotstvo pa je med vero in svobodomiselnostjo. Zakaj? Zato, ker je nasprotstvo med znanstvom in svobodomiselnostjo.

Dober svet je dal učeni Thomson svobodomislecem: Krepko mislite, krepko se učite in z znanjem si boste pridobili vero v Boga — kakoršno so imele ne le vaše matere, ampak veliki znanstveniki: Thomson, Rayleigh, Stokes in mnogi drugi.

P. S. ("Glas Svobode", št. 40, je dne 18. maja t. l. na 6. strani zapisal ta-le stavek:

"Ljudstvo hoče na vsak način da se ga slepi. Na drug način sploh ni mogoče z njim občeavati."

Bravo, gospodje okrog "Glas Svobode"! Če tudi sovražite spoved, ta pot ste se pa kar javno v listu — sebi na sramoto — spovedali, da vi slepiti ljudstvo in da bi na drug način sploh ne mogli izhajati, če bi vi ljudstva ne slepili in "farbali". Take očitne spovedi od vas nismo nikdar pričakovali; ti pa slovenski delavci, ki ljubite in plačujete čikaško "Svobodo", le daj se še naprej slepiti in farbati!"

Resnicoljub.

DROBLJANCI.

Zložil Anton Medved.

Ne more imeti poguma, kdor nima samozavesti, a v samozavesti razuma, kako je lahko oprestiti!

Zaljubljeni ve golobice, ki velo si lišpate lice, umeten nadevate kras — kaj čudo — poslednji je čas. Previjate se kot jegulje in proste lovite metulje, nastavljate sladke jim med nasnehov, pogledov, besed.

A le potrpite še mrvo, da ti se metulji najprvo prirodnih lepot napijo, napreden se vam ujemo. Potem bodo dobri možički, pohlevni ob svojem polički spominov prežvekali med, prenašali ploho besed.

Ah, greha je na svetu dosti! In kdo povsem s sveta odslavi ga? Netroj hiti z načelom v gosti: "meso hudiču, Bogu kosti" in "boljše drži ga kot lovi ga!"

Na pragu se čepri in laja in zaganja pes, ko jo drugam umeri, krotak in ponižen ves.

Doma peveva in se veri, da je Slovence, marsikteri, a ko potegni tuji veter, počasi sleče sukno narodno in zataji svoj rod, kot Peter Gospoda je — celo pred babnico.

VABILO NA NAROČBO KNJIG DRUŽBE SV. MOHORJA V AMERIKI.

Zveza katoliških Slovencev, 62 St. Mark's Place v New Yorku, bo letos izdala četvero knjig, in sicer:

- 1. Koledar "Ave Maria" za leto 1918.
- 2. Iz življenja. Povesti v nadomestilo Mohorjevih Večernic.
- 3. Iz srca v srce. Zanimiva brošurica.
- 4. Angleško-slovenski katekizem. (Baltimorski, v slovenskem in angleškem jeziku.)

Vse te štiri knjige veljajo en dolar in 10c za poštnino.

Naročniki naj se prijavijo do 15. junija t. l. in tudi takoj dopošljejo denar, ker je rok do tega dneva podaljšan.

Te knjige izda družba v nadomestilo priljubljenih Mohorjevih knjig, ker istih vsled vojne ni mogoče dobiti v to deželo. Ker pa sploh ni dobiti na tukajšnjem trgu slovenskih knjig, zato pričakujemo, da bodo rojaki segli po teh.

V Koledarju bo tiskan tudi imenik članov, ki se bodo pravočasno naročili na te knjige.

Gori označeni korak Zveze katoliških ameriških Slovencev moramo vsekako iskreno pozdravljati. Velika armada rojakov in rojakinj je še tukaj, ki je ostala zvesta katoliškemu načelom in kot taka tudi rada čita lepe podučljive in nabožne knjige. Mohorjeve knjige so nam bile že v starem kraju zelo priljubljene, da smo jih radi čitali v zimskih večerih, ali ob nedeljah v poletnem času. Še rajši bomo pa čitali in prebirali knjige naše domače, ali ameriške Mohorjeve družbe. Članom in članicam K. S. K. J. toplo priporočamo, da naj se že sedaj požurijo in odpošljejo na gornji naslov naročnino za prve ameriške Mohorjeve knjige.

Bodi malo bolj vesel in korajžen pri svojih lastnih neprilikah in malo manj pri neprilikah svojega soseda.

Držite se lastne razsodnosti, ne pa da bi razsodnost vas držala.

Sreča prihaja k človeku veliko rajše peš, kakor pa v elegantnem avtomobilu.

ZAHVALA.

Slovenski tamburaški in pevski zbor "Lira" Chicago, Ill. se tem potom iskreno zahvaljuje vsem o nim, ki so sodelovali pri drugoletnem koncertu dne 20. maja t. l., kojega je priredil zgoraj omenjeni zbor.

Hvala Mr. Petru Anaehich za proizvajanje krasnih "Accordion solo" komadov in sviranje gosli pri samospelih. Rojak P. Ahaehich tudi pončuje na "Accordion" in gosli, za kar ga rojakom toplo priporočamo.

Iskrena hvala cenj. Pevskemu društvu "Slovan" iz West Pullmana, ki nam je s svojim nastopom olepsal naš obširni spored.

Zahvaljujemo se tudi znanemu in rodoljubnemu rojaku M. Pogorele, za njegov govor in deklaracijo "Rudar."

Hvala vrlim "Danicarjem" za vprizoritev saljivke v I. dej., s katero so zopet pokazali, da so izborni igralci.

Da še je pa naš koncert tako dobro obnesel — hvala Slov. post. št. 16211 M. W. of A. Ker so pri potrežbi v dvorani opravljali vsa dela namesto članov zbora "Lira." Ista postaja priredi tudi letos veliko jesensko veselico, za kar ji želimo že sedaj dosti uspeha.

Na tem mestu se zahvaljujemo tudi uredniku tega lista g. Ivan Zupan-u, ker nam je preskrbel krasno pesem "Atlantski odmevi."

Še enkrat ponovna hvala vsem skupaj.

Slov. tamb. in pevski zbor "Lira," Chicago, Ill. dne 26. maja. 1917. (Advertisement.)

Ishaja vsako sredo.

Uredništvo in upravnništvo:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:
Za člana, na leto.....\$0.60
Za nečlane.....\$1.00
Za inozemstvo.....\$1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN
CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
For Members, per year.....\$0.60
For Nonmembers.....\$1.00
For Foreign Countries.....\$1.50

Pojasnilo o "Liberty" bondih.

Poročali smo že, da je dne 24. aprila 1917 kongres v Washington, D. C., napravil postavbo, s katero se je dovolilo vladi Združenih držav nabaviti \$2,000,000,000 za vojne stroške v tej vojni proti Nemčiji. Za to celo vsoto, dva milijona dolarjev, bo izdal tajnik zvezne blagajne bonde ali državne obveznice, ki bodo nosile 3½ odstotne obresti, plačljive vsakega pol leta in sicer vsakega 15. junija in 15. decembra. Termin teh obveznic je 30 let oziroma zapadejo iste v plačilo 15. junija 1947. Vlada Združenih držav si pridržuje pravico izplačati celo ali pa delno vsoto po petnajst letih, to je po 15. juniju 1932, ako prej tri mesece objavi tako izplačilo.

Bondi bodo izplačani v zlatu, v isti vrednosti kakor so sedaj. — Vsak si lahko nabavi te zlate državne obveznice, ki so takorekoč posojilo za vse imetje in premoženje Združenih držav in posestev in so popolnoma varni, ker narodni dolg, katerega imajo Združene države je v primeri tako mal da je podoben kaplji vode v skafu. Vsak lahko kupi te obveznice, kajti iste so tako urejene, da so vsakemu pristopne. Ako imate na primer na banki samo \$50.00 in dobite od njih po 3% obresti in če mislite, da ne boste tega denarja potrebovali vsaj nekaj časa, si lahko kupite eno teh obveznic po \$50.00, ki vam bo nosila po tri in polodstotne obresti. Manj nikoli ne, lahko pa več, ker za slučaj, da bi prišle druge serije teh obduti sedaj izdani bonde nosili 4% veznic na trg po 4% potem bodo obresti ali več, kakor že nanese sličaj. Kdor ima \$100, si lahko nabavi bond za \$100. Vrednost teh zlatih bondov je sledeča: \$50, \$100, \$500, \$1000, \$5000, \$10,000, \$50,000 in \$100,000.

Ti bonde so ravno tako dobri kot gotov denar, bolji pa kot vsaka hranilna vloga, ker prvič nosijo lepe obresti, drugič so varni, ker zanje jamči cela država, davčno obveznostjo in tretjič so prosti vsakega davka. Bondi seveda ne bodo krožili med ljudstvom kot izmenjevalno sredstvo ali denar, izmenjali pa se bodo lahko na vsaki veliki banki ozir. b. a. kakor vsak drug vladni bond, kajti vlada jih bo sprejemala kot varščino za vloge javnega denarja.

Kje dobiti prošnje za te bonde.

Prošnje za te vladne Liberty Loan Bonde dobite v prvi vrsti od Treasury Departmenta, Washington, D. C., nadalje pri vsaki zvezni rezervni banki po velikih mestih. Agencija za te bonde so prevzela skoro vse narodne, državne in privatne banke, razni časopisi, trgovine, ekspres družbe, pošte in razne druge trgovine in organizacije. Ako ni v vašem kraju banke ali kake druge agencije, ki prejemi naročila za te bonde, se lahko obrnete naravnost na Treasury Department, Washington, D. C. Tiskane prošnje za te bonde dobite pri poštarju. Ko te izpolnite, priložite 2 odstotka cele svote katero mislite vzeti s pro-

šnje vred na določeno mesto. Prošnje za bonde morajo se glasiti na najmanj 50, potem \$100, \$150, \$200 itd. Dva odstotka od \$50 je ravno en dolar; dva odstotka od \$100 znaša \$2.00, torej za vsakih \$50 pošljete s prošnjo po en dolar. Ako pa želite, lahko pridrete prošnji celo svoto, to je \$50, \$100, \$150 ali kolikor že je.

Prošnje morajo priti v Treasury Department ali pa Rezervne Banke najzadnje do 15. junija 1917.

Nikdo vam ne sme računati za izdelanje prošnje ali bonda niti enega centa in cela svota, brez vsakega odbitka mora biti posredna tajniku zvezne blagajne. Iz tega je razvidno, da razne banke in posredovalci nimajo pri tem nobene provizije in delajo to brezplačno iz patrijotičnih motivov.

Obroki.

Ako pa ravno nečete dvigniti svojega denarja iz bank, tedaj lahko podpišete za te obveznice na obroke. In sicer so obroki sledeči.

- Dva odstotka s prošnjo za bond;
- 18% plačate 28. junija 1917.
- 20% plačate 30. julija 1917;
- 30% plačate 15. avgusta 1917;
- in 30% plačate 30. avg. 1917

Razume se, da se je pri naplčilih ozirati na to, da morajo biti ista točno narejena, ker sicer kupcu zapade cela že vplačana svota. Priporočljivo je, da napravite prošnje za te bonde pri domačih bankah, ker s tem si prihranite razne stroške s pošiljanjivo denarja. Ako pa pošljete prošnjo naravnost na zvezni blagajniški urad, tedaj se vedno poslužujte poštne nakaznice in isto naslovite tako: "Treasurer of the United States Liberty Loan Account".

Katol. duhovnik — zagovornik delavcev.

Naš dični član in sodnik našega lista, Rev. J. L. Zaplotnik v So. Omaha, Neb., nam je dopisal te dni izrezek iz nekega angleškega lista s pripombo, da naj bi vsebino istega izrezka priobčili na tem mestu.

Dotični izrezek ima pri vrhu sledeči napis: "Father O'Hara Wins Minimum Law Case". (Father O'Hara zmagal v postavnih zadevi minimalne plače.)

Rev. J. L. Zaplotnik nam piše o tem boritelju sledeče:

"Tu Vam pošiljam izrezek iz lista "Catholic Citizen" z dne 28. aprila t. l. Utegnil bi Vam prav priti, kajti "Minimum Wage" postava je velikanske važnosti za priprostega delavca, in o tej stvari upam, da bomo še mnogo čuli tekom prihajajočih let, kajti prav bi bilo, da bi se "Minimum Wage Law" (postavo o minimalni plači) vpeljalo križem Združenih držav, ker bi to preprečilo izsesavanje ubogega delavca od strani delodajalca. In kar je pri tem še zanimivejša, je dejstvo, da je Rev. Edwin V. O'Hara zagovornik oregonske "Minimum Wage Law" katoliški duhovnik — jasen dokaz, da zatirani delavec-težak nima boljšega prijatelja na svetu kot je katoliški duhovnik; kljub vsem lažnjivim napadom s radikalne strani. To je jasno priznal tudi oregonski guverner, ki nikakor ni katoličan; niti on ni vedel za boljšega moža, da bi bil branil in zagovarjal to delavsko postavbo, kot jo je nadarjeni Father O'Hara. Zadeva je šla skozi vse instance tja gori do zveznega sodišča v Washingtonu, D. C., in Father O'Hara je povsod nastopal kot advokat oregonskega delavskega ljudstva in je s svojo zeničajnostjo omenjeni postavbi pridobil popolno zmago v sodišču za sodiščem.

Rev. O'Hara je dobro znan jako mnogim slovenskim duhovnikom v Ameriki, ker je študiral v njimi v St. Paul Seminary, St. Paul, Minn., kjer je bil l. 1905 posvečen v duhovnika. Ko je bil še dijak, mu v debatanju skoro ni bilo najti enakega ne le radi njegove bistroumnosti, ampak tudi zaradi njegove zgovornosti. — Tako je številnim našim slovenskim gospodom dobro poznan tudi dr. Ryan, ki je bil mnogo let v St. Paul Seminary za profesorja, preden je bil pozvan na katoliško univerzo v Washington, D. C., ter je užival splošno priljubljenost tudi med nami.

Gori omenjeni članek se glasi doslovno v slovenskem prevodu sledeče:

Morda se domneje se ni pripetila slučaj, da bi bil katoliški duhovnik igral vlogo zagovornika ali branitelja pred najvišjim sodiščem Združenih držav. — To posebno čast moramo pripisovati Rev. Edwin V. O'Hara iz Portlanda, Oreg., ki je nastopil kot zagovornik v tožbeni zadevi Stetter napram O'Hara. Sodnijski odlok, ki je bil v prilog zagovornika oziroma obtožena se je popolnoma soglašal z mnenjem vrhovnega sodišča države Oregon, da je v državi Oregon minimalna postavna plača konstitucionalna ali ustavna. Ta odlok vrhovnega ali najvišjega zveznega sodišča je bil proglašen letos dne 9. aprila.

Oregonska postava o minimalni plači za delavce je bila sprejeta v legislaturi (zakonodaji) že leta 1913. Za uveljavitev te prekorne postavbe se je potegovala takozvana "Consumers" liga države Oregon, kateri je načeloval Rev. Edwin V. O'Hara. Ta postava določa, da se v državi Oregon ne sme jemati ženski bodisi že za to, ali ono delo, katerim bi se ne dajalo zadostne in primerne plače, s katero bi si delavka ne prislužila dovolj za potrebne življenjske izdatke in za vzdrževanje zdravja. Zaeno se je v tej postavi določilo gotovo minimalno plačo, za katero naj delajo ženske v državi Oregon.

Seveda so se nekatere družbe, tovarnarji in delodajalci jezili vsled te nov zakonske odredbe; trdili so, da je ta postava v nasprotju z 14. amendentom zvezne ustave s tem, da bi se na prisiljen način določevalo minimalno, ali najmanjšo plačo; pri tem so trdili gospodarji in delodajalci, da se jim jemlje lastnino in premoženje brez potrebne sodnijske obravnave. Vrhovno sodišče države Oregon je ta zakon odobrilo dne 17. marca l. 1914; prizadeti tovarnarji in delodajalci so se pa nato pritožili na vrhovno zvezno sodišče v Washingtonu, D. C. — Kak odlok je izdalo v tej zadevi omenjeno vrhovno zvezno sodišče smo že gori omenili.

V tej tožbeni zadevi se je za trjevalo, da je delo navadna "komoditeta", katero se lahko kupi in prodaja kot druge komoditete (udobnosti). Plačo za delo naj bi se določevalo le postavnim potom in naj bi se pri tem oziralo na okoliščine delavcev. Zagovorniki minimalne plače so pa na drugi strani trdili, da se opira v delu človeški element, ki se razlikuje od drugih komoditet in katero zahteva v prvi vrsti tak pogoj, da se zamore človek z delom preživljati, kakor se je tozadevno izrazil pokojni papež Leon trinajsti v svoji znani encikliki: "Pogoj dela."

Ko je bila imenovana takozvana "Industrial Welfare Commission" (Industrijalna zaščitna ali obrambna komisija), ki naj bi izdelala postavno določbo o minimalni plači, je guverner Oswald West določil Rev. O'Hara kot javnega ali ljudskega zastopnika v tem odboru. Rev. O'Hara je bil predsednik te komisije ves čas, odkar se je isto organiziralo — že štiri leta nazaj; ta duhovnik je bil vodilna moč in oseba, ki se je v hudi borbi vedno potegoval za izboljšanje stanu in razmer delavcev v državi Oregon. Poleg minimalne plače je ta pravovarstvena komisija izvojevala tudi gotove dnevne delavne ure za ženske in predpis sanitarnih določb. S tem je stopila zakonodaja države Oregon kot zglede vsem drugim državam; sedanjí odlok vrhovnega zveznega sodišča bo gotovo povzročil, da bodo tudi ostale države sledile zakonodaji države Oregon.

Gibanje za uvedbo minimalne plače, s katero naj bi se človek primerno preživljal se je pričelo in porodilo med katoličani. Glavni zaščitnik tega vprašanja ali te ideje je dr. John A. Ryan, znani sociolog, ki podučuje na katoliški univerzi v Washingtonu, D. C. — Tudi gđena Karolina J. Gleason odkar je stopila v samostan sestér reda sv. Imena, je posvetila dosti svojih moči in je v tej zadevi dosti pripomogla zakonodaji države Oregon za uvedbo te postavbe; ta je delovala tri leta kot tajnica pri gori označeni "Industrial Welfare Commission". Hon D. J. Malarky, svoječasní predsednik senata države Oregon, se je za to zakonsko predlogo tako zavzel, da je bila ista sprejeta v senatu skoro enoglasno.

Father O'Hara, katerega ime najdemo v tej tožbeni zadevi pred

vrhovnim zveznim sodiščem — kot obtožena, oziroma branitelja delavskih slojev — je poznan široko državi kot večak v socialnih problemih; o tem je navedenec že svoječasno govoril v Memphis, Tenn., na znani konvenciji Narodne dobrodelne zveze in zveze za poboljševanje (National Association of Charities and Corrections), dalje v katoliški poletni šoli v Plattsburgu, Pa., in na velikem zborovanju Ameriške federacije katoliških društev lansko leto v Carnegie dvorani v New Yorku.

Vendar enkrat!

Sedanja svetovna vojna bo v marsikateri državi spremenila in predrugačila dosedanjí gnili vladni sistem, tako da bo uživalo ljudstvo po vojni več pravice. Razni kralji in cesarji so prišli vendar enkrat do spoznanja prelepega gesla: "Justitia regnum fundamentum", (Pravica je podlaga vladanja.)

Tako se že sedaj obljubuje Nemcem in Ircem od strani vlade več ustavne pravice. Na to plemenito misel je prišel te dni tudi mladi avstrijski vladar, cesar Karel, kakor se poroča z Dunaja.

V Avstriji že ni bilo zasedanja, ali sklicanja državnega zbora, odkar je izbruhnila dne 28. julija 1914 svetovna vojna. Ves svet se je torej začudil, ko je izdal zadnje dni česar Karel odlok, da se naj po tolikem presledku zopet enkrat otvori državnozbornsko zasedanje dne 31. maja t. l. Povo-dom zopetne otvoritve avstrijskega parlamenta dne 31. maja t. l. je cesar Karel imel sledeči prestolni nagovor:

"Ko sem bil v usodnem času poklican na državno kraljevo, sem se že takoj spočetka zavedal prevlečke odgovornosti, katero mi je na ramena naložila božja Previdnost. In vendar čutil sem v sebi voljo in moč, ki mi velevala, da naj lojalno izvršujem vladarske dolžnosti kot naslednik in po zgledu mojega slavnega prednika na tak način, da bom s pomočjo božje vladar pravico.

Interesov (koristi) države se ne sme v bodoče več omejevati, ali krotiti; iste se mora dejansko pospeševati z vnetim celokupnim sodelovanjem ljudskega zastopništva, katero naj bi se opiralo na svojo moč in ustavo, kar bo pospeševalo pravico in zavestno vladanje.

S posredovanjem vdanega sodelovanja mojega ljudstva in njegovih zastopnikov uvidevam danes pomoč, da bom lahko uspešen pri tem delovanju. Jaz mislim, da se ne more blagostanje države bolj ukoreniniti in pospeševati, kakor na ta način, da se podeli ljudstvu v mirnem času nedotakljive pravice in svobodo, domoljubno gibanje. To povdarjam osobito radi tega, ker se je ohranilo in obdržalo čast naše monarhije tudi v vihravi svetovni vojni s tesno vdanostjo naših državljanov, ali našega ljudstva.

Zavedajoč se svoje dolžnosti do ustave in dodatno k moji nameri, katero sem izrazil takoj ob nastopu vladanja — hočem te dolžnosti in obveznosti popolnoma izvršiti; pri tej priliki se moram tudi zavedati določb temeljite postavbe, katere se je samo meni poverilo in na katere se bom moral ozirati, ko napočí velik trenotek za sklepanje miru.

Jaz sem pri tem prepričan, da se ne bo moglo doseči uspešnega in srečnega razvoja v našem ustavnem življenju, če ne raztegnemo ustavnega in administrativnega temelja na celi črti za naše javno življenje osobito še na Češkem. To tega nas bo primorala neuspešna preskušnja prešlih let in izjemni politični pogoji vojnega časa. Te točke se mora rešiti poleg galskega vprašanja, za katero je moj dični prednik že začrtal pot.

Upam, cenjeni gospodje, da boste spoznali, kako težka odgovornost in važno delo vam bo dalo moč, da boste z menoj vred složno in kmalu sestavili pogoje za pospeševanje narodnega in kulturnega napredka in enakopravnost mojih narodov. Prav vsled tega sem prestavil čas moje prispega na konstitucijo do one dobe, katerega mislim nam bo kmalu napočila, ko se bo položil temelj nove, srečne in močne Avstrije in da bodo zanamei trdno in za vedno notranje in zunanje skupaj združeni.

Že danes vam obljubujem, da bom ostal vedno pravični, odkriti, tosrčni in zavestni vladar mojih ljubljenskih "narodov" po načelih konstitucionalne (ustavne) ideje, katero smo prevzeli in pododovali že od naših pradedov; izjavljam dalje, da bom vladal v duhu prave demokracije, ki je za časa svetovne bojne vihere tako čudežno prestala ognjene udarce. Z napotom vsega ljudstva, doma in na fronti smo ostali še vedno močni v največji svetovni vojni.

Tu med Vami, naj torej h koncu še izrazim s hvaležnim srcem svoje cesarske pozdrave vsem našim hrabrim junakom, ki opravljajo skoro že tri leta težavno službo na oddaljenih frontah, ki buš sedaj z železnim odporom junško odbijajo sovražne napade od Alpa tja do Jadranskega morja."

Ogleduštvu v vojni.

Znani pruski kralj Friderik Veliki se je leta 1740 izrazil glede vohunstva sledeče: "Ko se poda maršal Saubise v vojno, vzame s sabo 100 najboljših kuharjev; ko grem pa jaz v vojno, pošlem že naprej 100 najboljših vohunov ali ogleduhov." Kar se tiče torej vporabe ogleduhov v vojnah za časa Friderika Velikega moramo priznati, da ni bilo to število še tedaj veliko.

Ko se je 130 let kasneje (leta 1870) pripravil znani nemški vojskovodja Bismarck na vožnjo s Francozi, je poslal v istem času še 30,000 posebnih ogleduhov preko meje na Francozsko, ki so na taji način sestavili skupaj zelo važne informacije za Bismarcka; posledica tega je bila, da so bili Francozi pri Sedanu tepeni od Nemcev.

Friderik Veliki, drugi pruski kralj je menda uvedel vohunstvo v nemški armadi; to uvedbo so pa poznejši nemški kralji in cesarji vedno bolj razširjali, ker so prišli do spoznanja, da vohunstvo v vojni več pripomore, kakor cela kopica izkušanih čestnikov generalnega štaba, ali dobro izurjeni vojaški oddelki.

Kmalu po napovedi sedanje vojne (l. 1914) so poslali iz Berlina na tisoče in tisoče dobro plačanih vohunov, ki so pridobivali izdajalec domovine na svojo stran. Še le sedaj se je dognalo, da je mrgolelo še pred napovedjo vojne številno nemških vohunov v Belgiji, ki so skrivoma premerili vse razdalje od ene do druge glavne belgijske utrbe, osobito okoli Antwerpna, kamor so pozneje Nemci postavili svoje orjaške Kruppove topove in z njimi porušili vsa belgijska mesta.

Vohuni ali ogleduhi so spremljali nemško armado pri vpadih na vseh potih; preskrbovali so ji celo imena in bivališča premožnih oseb stanujočih po tujih mestih, trgih in vaseh.

Ogleduhi so tudi dosti pripomogli Nemcem do zmage na Ruskem, osobito na mazurskem močvirju, pri zavzetju Varšave, Kovna in Vilne.

Vohuni in izdajalci iz Nemčije so bili tudi zelo delavni na Rumunskem, tako, da se zamore poraz Rumunske pripisovati bolj zvitvemu delovanju nemških ogleduhov, kakor pa armadi.

Nemški vohuni in zarotniki so skušali tudi nedavno potopiti prvo ameriško pomorsko flotilo, ki je došla preko oceana Francozom na pomoč. Nemci v Berlinu so po svojih ameriških špijonih znali že štiri dni prej, kdaj ima dospeti v angleški kanal naše bojno brodoge; ta načrt se jim je za zaenkrat izjalovil. Mislili so s pokladanjem min pognati v zrak vse naše bojne ladje, a previdni ameriški admiral Sims je krenil drugo smer, da se je izognil nemškim minam.

Nemški ogleduhi so celo tako predrzni, da razvijajo tudi svoje operacije tukaj v Združenih državah. Koliko teh zarotnikov je spravila naša vlada že pod ključ; med temi so bili celo kajzerjevi zastopniki ali konzuli. Ti podkupljeni nemški ogleduhi so namerali pognati v zrak več ameriških tovarn, mostov, pristanišč ali tovornih ladij; nekaj teh pekleuskih del so žal tudi v resnici izvršili, ker jim ni vlada stopila pravočasno na prste. Državni tajni department je izračunal, da se nahaja sedaj tu v Združenih državah do tisoč nemških zarotnikov ali ogleduhov; proti toliki armadi izvržkov človeške družbe se je hudo bojevati.

Nemški, oziroma kajzerjevi špi-

joni so skušali osobito zadnje dni zaleteti med ameriškim ljudstvom upor vsled postavne naborne registracije, samo radi tega, da bi Amerika ne pošiljala kaj vojaštva Francozom na pomoč. Dosti teh germanskih pacifistov se bo moralo zagovarjati radi izdajstva pred zvezno sodnijo; kazen zanje sicer ni mila, a še premajhna: 20-letna ječa, ali \$10,00 globe, ali oboje. Vse glavne nemške ogleduhe, ki delujejo širom Združenih držav za nemško propagando, naj bi se prve poslalo v ogenj na francosko fronto, ali naj bi dobili zasluženo plačilo za svoja peklenska dejanja na — vislicah.

Če hočejo Združene države v resnici s svojim odločnim nastopom pripomagati do prejšnje sklenitve miru in do osvoboditve vseh narodov, morajo v prvi vrsti iztrebiti sovražnika še tu na domačih tleh in ta naš največji sovražnik, škodoželjnik, izdajalec je armada nemških ogleduhov ali vohunov širom Združenih držav.

ZGODOVINA AMERIŠKEGA DOLARJA.

Kaj je ameriški \$, kako težko se sli prisluzi in kako lahko se ga tudi človek iznebi — to ve gotovo vsado izmed vas. Ne ve in ne pozna pa morda zgodovine našega vsemogočnega \$, katerega vsakdo ljubi in spoštuje (če ga ima!) Tukaj bomo ob kratkem navedli, kako je prišel naš ameriški \$ v promet.

Leta 1792, ali 3 leta zatem, ko je nastopil vlado prvi predsednik Združenih držav, George Washington, ali 16 let po znanem Proglajenju neodvisnosti, je izdal tedanji kongres naredbo, da se naj ustanovi v Philadelphia, Pa., prvo državno penzokovalnico (Mint). Od onega časa je prišel naš znani \$ cirkulirati med svetom. Dotlej so imeli tukaj za denarno vrednost le španske dolarje. Tedanji guverner Morris je skušal uvesti za Združene države posebno valuto v obliki ameriškega dolarja. Morrisov načrt je kasneje predsednik uveljavil v toliko, da naj bi se kovalo po načinu španskega dolarja \$10 zlatnike, \$1 srebrnike, desetice (dimes) in stotinke dolarja v obliki bakrenih centov.

Čeravno si je Amerika ime svojega denarja (\$) izposodila iz španske, izhaja ta označba vendarle iz nemškega jezika "Thaler". Ze leta 1519 je prišel češki grof Schlick izdajati posebne vrste kovane novce iz srebra, ki so tehtali po eno unco. Ta denar se je koval v Joachimsthalu, ali Jahimovem na Češkem, kjer so se dandanes sloveči srebrni rudniki. Te vrste denar so sprva ljudje nazivali za "Joachimsthalerje"; kasneje pa samo "Thalerje" (po našem "dolarje" ali "dolinarje", "Thal" ali dol, dolina, je pa vsakako slovanskega izvora.) "Thalerji" ali "dolarji" so zagledali luč sveta na Češkem, torej je izvorna označba naših ameriških dolarjev slovanska, na katero smemo biti tudi mi ameriški Slovenci in vsi Slovani ponosni.

V 16. stoletju so to vrsto denarja uvedli tudi na Angleškem; imenovali so jih namesto "Thalers" "Dalers", ali "Dollars". Ze slavnoznaní angl. dramaturg Shakespeare je označil "dolarje" v prvem prizoru svojega "Maebetha". — Škoda res, da nimamo Slovani vsled tega kaj več prednosti pri ameriških dolarjih.

15.000 Nemcev brez dela.

New York, N. Y., 28. maja. — Razni ameriški tovarnarji in gospodarji so odslovili okrog 15.000 Nemcev, ker niso imeli niti prvega, niti drugega državljan. papirja. Za te inozemske podanike iz Nemčije je zadnji čas vlada določila, da morajo stanovati, ali živeti v omenjenih pasih, ali odkazati jim delih mesta. Vsakdo izmed teh mora imeti od zveznega maršala izdelano dovoljenje, če hoče dotičnik potovati iz New Yorka v Brooklyn, ali naobratno in če hoče prekoračiti svoj omejeni bivališki okraj.

Dne 24. maja je bilo izdanih 3000 takih dovoljenj. Na vsakem teh listin je bil pa pritrjen mal listič z napisom: "Pokažite svoje domoljubje s tem, da kupite en bond za svobodo!"

Odbor v Greater New Yorku živčanih nemških podanikov se je obrnil v tej zadevi za pomoč naravnost na župana; ta je vsem brezposelnim Nemcem obljubil, da jim bo preskrbel delo kje v bližini mesta.

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048

Od ustanovitve do 1. maja 1917 skupna izplačana podpora

\$1,241,415.47

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rema, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Ave., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Mahič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311 — 3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovsek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Francič, 315 South Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6619 Bnna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 38 — 10th St., North Chicago, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

Nekoliko pojasnila in odgovora dr. Marije Vnebovzete 77, K. S. K. J. v Forest City, Pa., na protest proti eni v zadnji številki Jednotnega Glasila.

1). Glavni odbor K. S. K. Jednote je do sedaj še vedno pazil, da se niso delali nepotrebnih stroški organizaciji. Če je bilo le mogoče se je potrudil in izognil stroškom, kjerkoli in kadarkoli le mogoče. Posebni asmesent je bil razpisan na članstvo Jednote le v največji in neobhodno potrebni sili in še to le takrat, kadar si odbor ni mogel drugače pomagati.

2). Jednotin odbor do sedaj še ni prikril nobenega izplačila, bodisi ene ali druge vrste. Vsakih šest mesecev je izdan specifičan račun, iz katerega se razvidi vse dohodke in stroške, kakor tudi v katero svrhu je bil denar vplačan, ter v kakšne namene se je porabil ali izplačal. Iz šestmesečnih finančnih poročil je vsakteremu razvidno, kakšne in kolikšne stroške je imela Jednota.

Redni asmesent za upravne stroške je bil že več let prenežek ali premajhen, da bi zadostoval v pokritje poslovnih stroškov. V dokaz temu navajam tukaj za zadnjih šest let dohodke in izplačila stroškinega sklada:

	Dohodki.	Stroški
Leta 1911.....	\$ 8,865.70	\$16,884.14
Leta 1912.....	7,767.05	11,552.34
Leta 1913.....	8,510.60	8,695.44
Leta 1914.....	7,023.30	14,134.73
Leta 1915.....	16,669.01	21,840.33
Leta 1916.....	18,123.39	19,562.24
Skupaj.....	\$66,959.05	\$92,669.22

Primerja naj se sedaj dohodke in izdatke, kakor bode vsakteri sprevidel, da presegajo stroški dohodke za \$25,710.17.

Kakšni so bili ti stroški, sem že preje omenil, da so bili podrobno objavljeni in označeni v šestmesečnih poročilih.

Ker nekateri člani(ice) mislijo, da je bil posebni asmesent meseca maja razpisan osobito v pokritje tožbenih stroškov, naj bode povedano, da to ni res. Posebni asmesent je bil razpisan v izplačilo upravnih stroškov v obče.

Za časa enajste konvencije, ki se je vršila meseca okt. 1911, je konvencijski finančni odbor v svojem poročilu, ki ga je podal zbranim delegatom omenil tole:

Posebno pozornost moramo dati skladu za redne stroške; iz nam predloženega računa je razvidno, da Jednota nima sedaj ob času zborovanja niti centa v stroškinem skladu, od kod se bodo plačali stroški našega zborovanja, ker od smrtnine se teh ne sme vzeti, oč rezervnega sklada tudi ne, a v poškodninem skladu se nahaja samo \$32.65. Razume se, da bi pravilno moral čakati sedaj vsak uradnik Jednote tako dolgo, da se razpiše asmesent za te stroške poprej ko se more kaj od Jednote dobiti. Nam se dozdeva tako pripravljajenje za glavno zborovanje Jednote jako površno in nepravilno. Jednota bi morala imeti v svoji blagajni ob vsakem zborovanju dovolj denarja v svojem stroškinem skladu, da se poravnajo vsi nastali stroški.

To je bilo predloženo od strani konvencijskega finančnega odbora pri enajstem glavnem zborovanju. In istotako bi se dalo lahko storiti pri prihodnji konvenciji, ki je še skoraj pred durmi. Če bi glavni odbor ne razpisal neobhodno potrebnega posebnega asmesenta. Pri vsaki konvenciji je več ali manj stroškov. Tako bodo tudi letošnje leto. In da ne bodemo brez vsakega denarja v stroškinem skladu ob času glavnega zborovanja in da se zamorejo plačati vsakdanji poslovni stroški, radi tega so bili glavni uradniki prisiljeni nastopiti pot, ter določiti, da se razpiše posebni asmesent na člane in članice Jednote.

S tem upam, da bode slavnemu društvu Marije Vnebovzete, št. 77, kakor tudi vsem ostalim članom in članicam K. S. K. Jednote dovolj pojasnila, zakaj je bil razpisan posebni asmesent, kakor tudi, da je bil glavni odbor popolnoma opravičen in primoran poslužiti se tega koraka, če je hotel svojo uradniško nalogo pravilno izvršiti.

Če bi se asmesent ne razpisal, bi ne imeli denarja v stroškinem skladu ob času prihodnjega glavnega zborovanja. Glavni odbor bi dobil od strani delegatov vsled tega precej "paprike". Ko se je asmesent razpisal, dobili smo jo od strani nekaterih društev. Torej kakor bi se napravilo, ni vsem po volji.

Toliko v prijazno pojasnilo in odgovor slavnemu dr. Marije Vnebovzete št. 77, Forest City, Pa. na resolucijo priobčeno v Jednotnem Glasilu, kakor tudi vsem ostalim cenjenim članom in članicam K. S. K. Jednote, ki bi slučajno mislili, da ni bilo neobhodno potrebno razpisati posebnega asmesenta.

Z bratskim pozdravom

Za glavni urad K. S. K. Jednote,
Jos. Zalar, gl. tajnik.

Joliet, Ill. 1. junija 1917.

Iz urada gl. predsednika K. S. K. J. Iz urada duhovnega vodje K. S. K. J.

NEKOLIKO POJASNILA O POSEBNI NAKLADI
K. S. K. JEDNOTE, KTERA JE BILA NALOŽENA ZA MESEU MAJ.

Prejel sem pred kratkim časom pritožbo od glavnega tajnika sobr. Josipa Zalarja, v kateri omenja, da se nekateri člani zelo jezijo zato, ker je bil minul mesec posebni asmesent naložen, ter da so celo nekatera društva pri svojih sejah v celoti zaključila, da ne bodo plačala posebnega asmesenta.

Zatorej naj to uradno naznanilo služi vsem takim društvom in posameznim članom, da ni dovoljeno glavnemu tajniku prejemati ali odobriti asmesenta le deloma, ampak le v celoti, in ker je izvanredni asmesent zvezan z rednim asmesentom in ker je bil isti ob enem potrjen in pa zahtevan od zavarovalniškega oddelka države Illinois, v kateri je K. S. K. Jednota inkorporirana.

Zatorej se uradno naznanja vsem krajevnim društvom K. S. K. Jednote, da društvo, ki ni plačalo izvanrednega, ravno tako kakor rednega asmesenta do dne prvega junija 1917 da se smatra tako društvo suspendiranim za nedoločen čas z dne prvega junija 1917, ter da v slučaju smrti, poškode, operacije ali bolezni ni opravičen nobeden član ali članica takega društva ali njih dediči do nobene zgoraj omenjenih podpor in sicer za toliko časa, dokler je društvo suspendirano.

Poročal mi je glavni tajnik tudi to, da se govori v raznih lokalih, da je bila ta posebna naklada naložena zato, da se bodo pokrili stroški sodniške obravnave v zadevi verske točke v pravilih K. S. K. J. na kar jaz tukaj javno odgovorjam da ni to resnica, ker ta posebna naklada bi morala biti naložena že pred enim letom, ali nadzorniki Jednote, kot glavni gospodarji iste, so zmeraj rekli: dajmo še počakati! In sedaj ko se naša konvencija bliža, ali je mogoče glavnim uradnikom ene ali druge organizacije v tem času na konvencijo ili ali konvencijo sklicati brez denarja v upravnem skladu? Ne, nikakor ne.

Zatorej tukaj vprašam člane in članice vseh tistih društev, katera nasprotujejo, ali se branijo plačati posebno naklado, da mi v predalih "Glasila K. S. K. Jednote" naznanijo, ali pojasnijo tole: Ali je mogoče eni ali drugi osebi živeti danes brez denarja? Ali zamore oče svojo družino preživetjati in oblačiti brez denarja? Ali more mestni župan v redu voditi ali uradovati svoje mesto brez denarja? Ali more kak guverner vladati in oskrbovati svojo državo brez denarja? In ali je mogoče kakemu predsedniku in celo cesarju vladati brez denarja? Jaz z naravnega stališča trdim, da je vse zgoraj navedeno nemogoče. In če je vse to nemogoče, kako naj bi potem kak glavni uradnik ali odbor zamogel voditi kako organizacijo brez denarja? — Ker so vendar predsedniki, kralji in cesarji, guvernerji in mestni župani veliko bolj mogočni kakor pa navadni delavci, kateri je bil v kakoršen že koli Jednotin urad izvoljen, zakaj se potem od malega in slabotnejšega zahteva, da bi storil kaj takega, kar ni tudi velikemu in oblastnemu mogoče storiti? Dobro vem, da marsikateri izmed vas pravi: Saj ima K. S. K. Jednota veliko svoto ali dovolj denarja v svoji blagajni, veliko več, kakor katera druga slovenska podporni organizacija. Čemu je torej še potem potrebno kakse posebne naklade? Resnica je, da ima K. S. K. Jednota v posmrtniskem in rezervnem skladu, kakor kaže poročilo glavnega tajnika v številki 20 "Glasila K. S. K. Jednote" z dne 23. maja svoto \$480,449.10. To je res lepa svota, ampak zapomniti si je potrebno, da nimajo pravice glavni uradniki na podlagi državnega zakona vporabiti tudi ne enega centa od zgoraj omenjene svote za upravne stroške.

Pri zadnji konvenciji v Milwaukee je bilo sklenjeno, da se naj vporabi ves denar od obresti vsega Jednotnega premoženja kar do naša več kakor 4%. Če bi nam bilo to res dovoljeno, potem bi ne bilo potrebno nobene posebne naklade, ker bi že to zadostovalo v pokritje primanjkljaja v upravnem skladu; ali, ko smo se obrnili na državno oblast z vprašanjem če nam je to dovoljeno, smo dobili sledeči odgovor:

"Denar podporne organizacije se ne sme vlagati ali posejevati tam, kjer bi nosil manj kakor 3% obresti in vsak cent obresti mora biti pripisan v tisti sklad, iz katerega je bila glavnica posejena ali naložena na obresti, kakor hitro bi kateri izmed glavnih uradnikov ali vsi skupno le en cent omenjene glavnice ali obresti uporabili ali dovolili vporabiti za kateri drugi sklad kakor za istega v katerega pripada, ali iz katerega je bil vložen ali posejen, zapade taki uradnik na podlagi državnega zakona kazni z denarno globo in pa z ječo."

Ali je torej kateri izmed vas, ki bi se hotel podvrečiti kazni z ječo in denarno globo v prid ostalih članov in članic K. S. K. Jednote? Jaz trdim da ni med nami nobenega takega ki bi hotel to storiti in dobro vem, da če bi bil kdo tako požrtvovalen, da bi se mu že potem, ko bi bil kaznovan ostali člani smejali in bi rekli: prav mu je, zakaj je storil to, kar mu ni bilo dovoljeno.

In vas člane in članice, ki ste zoper posebno naklado s tem vprašam še dalje: Ali imate vi korajžo se predzrniti, ter se upreti ameriški vladi dajati vaše sinove v vojae, ali plačevati večje davke sedaj ko smo v vojnem stanju? Ne, vi nimate te korajže in si ne smete in vam ni dovoljeno jemati si takšnih pravie. Vi to dobro veste, veste tudi prav dobro da uradniki K. S. K. Jednote ne nalagajo nobene posebne naklade do skrajne sile in da isto sami sebi naložijo ravno tako, kakor tudi vam; veste tudi dobro, da so bila pravila Jednote narejena na konvenciji, ter da ne delajo istih glavnih uradniki, pač pa zastopniki krajevnih društev, ter da so ista narejena zato, da se vsak član, društveni uradnik in pa glavni odbor ravnati, ker le pravila mu kažejo kaj je kateremu dovoljeno in kaj ne. Zato si uradnike volite, da skrbijo za to, da vsi člani in članice enakopravno spolnujejo, ter da ima eden iste pravice kakor drugi.

Vi vse to dobro veste; ampak vi hočete očitno pokazati svojo nepokorščino, ter hočete, da javno pokazete, da vam ljudje drugih narodnosti lahko ukazujejo ali zapovedujejo, ter da vse to storite, kar vam ti ukažejo; ali ljudje vaše lastne narodnosti vam pa ne smejo. Le prepričani bodite, da je že marsikateri izrekel besedo ktero je obžaloval velikokrat pozneje in vi delate ravno tako; namesto da bi spoštovali ono, kar bi vam moglo biti najbolj dragoceno, ljubo in neprepeljivo, ono rajši teptate z nogami in zaničujete in to je naša Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota, edina še ameriška slovenska katoliška podporni organizacija, katera je svoja načela do danes nedotakljivo ohranila, ter katera vas je vzela v svojo sredino še tedaj, ko niste vedeli kam drugam se obrniti za pomoč, ker v tuje organizacije niste mogli iti in sicer zato ne, ker niste umeli tujeje jezika.

Posebno pa s tem pozviljem vse tiste glavne uradnike K. S. K. Jednote kateri naše članstvo ščuvajo proti plačilu posebne naklade in celo predloge stavijo pri društvenih sejah proti temu, da naj mi naznanijo, kakšen vzrok imajo zato, ter da mi naznanijo, ali se še zavedajo svoje obljube, katero so pod prisego izrekli pri sprejemu svojega urada, ali če so že pozabili, zakaj da so prisegli in če so to pozabili jih prosim, da se naj obrnejo na glavni urad tajnika in on jim bode poslal izpis njih prisige in potem pa naj sami sebe postavijo na zatoženo klop ter naj sami sebe sodijo; če sami sebe spoznajo krivim, potem naj bodo toliko možati, da naj odložijo od sebe urad K. S. K. Jednote kot možaki, in tudi ni potreba pozabiti, da smo vsi glavni uradniki in društveni zastopniki pod poročtvom.

Upajoč da bodo te moje vrstice vsaj nekaterim razvedrile razum o poslovanju in življenju podpornih organizacij, vas sobratsko pozdravljam ter ostajam vam vedno udan sobrat

Paul Schneller,

gl. predsednik K. S. K. J.

Dragi sobratje in sestere K. S. K. J.!

Čas velikonočne spovedi za leto 1917 se konča 3. junija; zatorej opominjam še enkrat vse one člane in članice K. S. K. J. ki še niso opravili svojih verskih dolžnosti za tekoče leto — kakor se to spodobi vsakemu katoličanu — da naj to storijo do zgoraj omenjenega dne, da ne bo zoper nepotrebnih sitnosti, sovraštva in stroškov.

Zaeno prosim vse tajnike (ice) krajevnih društev, da mi o tem najkasneje do 15. junija t. l. poročajo in sicer resnično, ker se zahteva od društvenih uradnikov na podlagi pravil, da so vsa njih uradna poročila resnična. Vsakdo lahko sam ve, kaj ga čaka v nasprotnem slučaju, ako se uradniku (om) dokaže, da ni bilo njih poročilo resnično.

S sobratskim pozdravom

Jakob Čerrie,

duhovni vodja K. S. K. J.

Listnica uredništva.

DRUŠTVU SV. LOVRENCA ŠT. 63, K. S. K. J., CLEVELAND O.,
IN DRUŠTVU SV. ROKA ŠT. 132, K. S. K. J., FRONTENAC, KANS.

Poslan protest napram glavnemu odboru zaradi zadnjih naloženega posebnega asmesenta smo prejeli. Sobrat glavni tajnik nam poroča, da je društvo št. 63 in 132 v redu ali popolnoma plačalo ves asmesent za mesec maj torej tudi izvanrednega, zato se nam zdi zelo čudno, čemu se sedaj protestira in sicer brez kakih tehtnih in zadostnih vzrokov. Vedite dobro, da se ne sme in ne more nihče kakih državnih postav upirati in tako je bil oni posebni asmesent določen od zavarovalnega komisarja države Illinois.

Jasno pojasnilo glede tega asmesenta najdete danes na ravno tej strani od našega glavnega predsednika in našega glavnega tajnika. To naj vam bo uradni odgovor in pojasnilo na vaš protest.

Iz poročila glavnega tajnika boste menda uvideli, koliko dohodkov in izdatkov smo imeli zadnja leta v stroškinem skladu. Če bi ne bilo naloženega zadnjega posebnega asmesenta, bi se XIII. konvencija sploh ne mogla vršiti.

Ako se hočete že na vsak način "znesti" nad glavnim odborom ker po vašem? ni? ravnal pri razpisu posebnega asmesenta postavno in pravilno, je najboljšje — da predložite stvar konvenciji, ki se vrši danes čez deset tednov. Vaš protest smo shranili in ga bomo izročili konvencijskemu zboru. Sedaj ni čas za prerekanje, ker imamo konvencijo že itak pred durmi. Skoda prostora v tem listu. Oglasite se s kakimi bolj umestnimi točkami, ki bodo v resnici koristile celokupnemu članstvu K. S. K. J., ne pa delale vznemirjenje tik pred konvencijo.

Upamo, da nam ne boste šteli tega v zlo, ker vaših protestov dobesedno uismo in ne bomo priobčili dobri stvari na ljubo; tako tudi ne bomo priobčili nobenega protesta več v zadevi zadnjega posebnega asmesenta. Vsakdo naj prečita današnje pojasnilo glavnega tajnika K. S. K. J. in pojasnilo našega glavnega predsednika, in bo gotovo izprevidel, da je glavni odbor v tej zadevi ravnal popolnoma v smislu Jednotnih pravil in državne zavarovalniške postave.

Vsled pomanjkanja prostora priobčimo spremembe članov (ime-nu pristoplih, prestoplih, suspendiranih, itd.) v prihodnji številki.

Stričeva dedščina.

(Povest. Spisal J. Klemenčič.)

(Konec.)

"Poprej, ko sem bil siromak ubog krojač," pravi svoji ženi, ko se menita o ranjem stricu in njegovi zapuščini, "sem mislil, da bogastvo človeka bolj osrečuje; zdaj pa izkušam sam, da me stričeva dedščina ne more prav iz srea veseliti. Le jdenkrat sem ga videl v svojem življenju, pa še tedaj je za kratek čas, prepračil sem se pa vendar, da si ni mogel toliko premoženja pridobiti čisto po pravem potu: Strast po denarju je v njem mu še lastna sestra ni smilila v potrebi, mati moja. Sam je bil poleg svojega bogastva ubog in nesrečen; kdor pa nima usmiljenja sam s seboj, težko ga ima z drugimi hišo, v kateri bodo imeli taki siromaki varno zavetišče in pribežališče. Na lepši način in bolj vstrajno po mojih mislih ne moreva pomagati ubožcem. Taki reveži pa so, svet. Na ta način bilo bi jian pomaganje ne le v sedanosti, ampak tudi v prihodnosti.

"Dobro, izvrstna misel; jaz se popolnoma strinjam s tem tvojim sklepom, in te bom pri izvršitvi podpirala po svoji moči."

"Ker me tudi ti potrjuješ v mojem sklepu, naj pa bo ta misel določena stvar. Posvetoval se bom še s kakim pametnim možem, kako bi se najlepše izvršila; za zdaj pa naj še ostane to najna tajnost."

III.

Druzeza dne gre Iglar h gospodu župniku, da bi se posvetoval z njim o ustanovitvi zavetišča za onemogle siromake. Gospod župnik se je čudil, da je prišel krojač sam na takšno blago misel. Govorila sta tudi o dedščini in o ranjem stricu. "Vašega strica sicer ne smem soditi," pravi gospod župnik, "sodil ga je Bog; vendar pa si človek, kateri začne z nič, težko nakopije po poštemem potu toliko premoženja. Pa že njegov poseel, s katerim se je bavil, kakor ste mi pravili, zadnja leta svojega življenja, je sam na sebi jako sumljiv. Zdjaj druzega dobrega ne morete storiti zanj, kakor da molite zanj in opravljate dela usmiljenja. Z nameranim podjetjem pa ste v tej zadevi čisto na pravem potu; na ta način zadostite več ali manj krščanski pravičnosti glede na stričvo premoženje in pomiri-

te svoje vest; ubožci pa bodo pošiljali marsikatero molitev iz hvaležnega srea za vas k Bogu, našemu pravičnemu sodniku."

Gospod župnik mu da tudi nekaj dobrih svetov zastraan stavljenja hirališča. Iglar prosi, da bi za zdaj razodeta misel ostala še med njima, češ, da ne poreko ljudje, poprej ubogi krojač se hoče zdaj s podedovanim premoženjem le veličati in bahati, potem se poslovi, utrjen v svojem sklepu, od gospoda župnika.

Iglar je kupil zunaj na prijaznem, tihem kraju za hišo siromakov primerno stavbišče. Zmenil se je z zidarskim podjetnikom, kateremu je, razum gospodu župniku in ženi svoji, jedinemu odkril svoj namen, da naj sezida hišo po vzgledu, kakr se v drugih krajih nahajajo jednaki zavodi.

Ko se je poslopje začelo zidati, so mislili ljudje: krojač si hoče zdaj, ko ima denarja zadosti, postaviti hišo za se; zato se niso brigali za novo stavbo. Tistemu pa, kdor jo je opazoval bolj natančno, zdela se je le malo čudna za njegove razmere. Pa so rekli: "Preveč ima denarja, ne vé, kam z njim; kakor lahko ga je dobil, tako lahko mislujemo ga bo tudi potratil."

Ko je bilo poslopje dodelano, gre Iglar k županstvu in tam odkrije, kak namen ima nova stavba. "Ako županstvo sprejme moj predlog," pravi, "prepustim domači občini to hišo v last in oskrbovanje. Po moji želji naj bi bila ta hiša v prvi vrsti zavetišče starim, onemoglim siromakom naše občine, da notri pričakujejo v miru konca svojih dni; v drugi vrsti pa zavetišče domačim ubožcem ubožcem sploh, kateri si vsled bolehnosti ali kakse telesne pohabljenosti ne morejo služiti vsakdanjnega kruha. Da se bo pa novi zavod mogel tudi oskrbovati, dodam iz zapuščine svojega strica še primerno svoto denarja, katera kot glavnica ostane nedotakljiva, z obresti pa naj se pokrivaajo stroški tega zavoda."

Županstvo je z veseljem sprejelo to blago ponudbo. Hitro se je zdaj po trgu in okolici raznesel glas, kak namen ima poslopje, katero je bil postavil Iglar. Ljudje pa so zdaj rekli: "Krojač je bil res vsikdar vrl človek; o stricu se pripoveduje, da je odiral ljudi, pa

(Nadaljevanje na 6. strani.)

skusa poravnati, kar je bil rajni. Pa vsak bi tega le ne storil. Navadno se prevzame človek, če pride iz nič do bogastva, in ne mli proveč resno na sredstva, kako je bilo pridobljeno, ter uboge ljudi prezira jih zaničuje — krojač se jih je pa spomnil na tako lep način.

Zavod za siromake je bil slovensko blagoslovljen. Tisti dan je bil za celi trg, celo občino slovenski dan. O tej priliki je gospod župnik navzoči množici pojasnil njegova namen in med drugim to-le omenil:

"Ta hiša, ki smo jo danes slovensko blagoslovlili in je postala last naše občine, ni nikakor imenitna palača; v njej ne bo blišča ti veselega vrisča in hrupa življenja, ampak nježno zidovje bo čelo marsikak vzdihi in stek. — Kdor lačnega nasiti, žejnega napoji, trudnega vzame pod svojo streho, stori dobro delo in ljudje ga imajo za blagega človeka usmiljenega srea; koliko blažje delo pa je napravil mož, ki je našim siromakom preskrbel vse to! Res ni zavidi nikogar, kdor bo tu notri iskal poljudni. Ni pravega veselja nimam s tem premoženjem in mirne vesti."

"Jaz nisem poznala tvojega strica, saj mi še ti preje nisi ničesar omenil o njem, zato mi ne pristoji, da bi ga sodila," odgovori mu žena. "Na bogastvo nisem mislila nikdar, še manj pa hleplela po njem. Tudi zdaj me nikakor ne mika premeniti svojega doseganega življenja. Pač bi se mi smejali ljudje in kazali s prstom za menoj, ko bi se hotela kazati bogato gospo, rekši: 'Glejte, kako se šopiri krojačica, rajni je pa odiral ljudi!' Po posvetnih postavah pripada sicer tebi vsa bogata zapuščina tvojega strica; če pa misliš, da je pridobljenega kaj po nepravem potu, skušaj poravnati ti, kar je zakrivil rajni. Midva imava ze-se preveč; če misliš, da je bil stric preveč navezan na denar, storiva to midva nasprotno: pomagajva, kjer vidiva potrebo in pomankanje in moliva za rajnega."

"Ti si mi govorila čisto iz srca," odvrne ji Iglar. "Uboženec pomagati, to mora biti nama prijetna zavest. Ko sem bil ubog krojač pomočnik in sem potoval po svetu, izkusil sem pogostoma, kaj je potreba in pomankanje. Kotiko dobroto mi je skazal, kdor mi je dal lačnemu kos kruha ali trudnemu prenočišče! Sama za se imava preveč; storiva dobro ubožcem, tako najlepše častiva spomin za rajnim stricem."

"Nocoj moram iti obiskat še starega Jakoba," de žena, "ubogi mož je čisto zapuščen, nihče se ga ne spomni; ponesev ntu nekaj jedil, da se ubogi starček malo okrepča."

"Stari Jakob," tako so ga imenovali navadno ljudje, je bil krojač in pri njem se je tudi Iglar izučil svojega rokodelstva. Ohranil mu je hvaležen spomin. Še pred, ko sam ni imel ničesar odveč, spominjal se je pogosto svojega učeniča in mu rad kaj podaril po svoji moči. — Jakobu je že, ko je bil drugače še zadosti trden in sposoben za delo, začel pešati vid, da ni mogel več lahko opravljati svojega rokodelstva. Zdad pa je bil blizu osemdesetletni sivi starček že skoro popolnoma slep, gluhi in nadležen, pa čisto sam in zapuščen na svetu.

Proti večeru vzame Iglarka korbico, naložila noter jedil in jih nese ubogemu Jakobu. Starček je stanoval v tesni, zaduhli sobici. Ko Iglarka pride k njemu, sedel je pri mizi in molil.

"Dobro večer, Jakob!" reče glasno, da jo je starček čul; "prinesla sem vam jesti, da se nekoliko pokrepčate."

"Vi ste, Iglarka; oči so me že čisto zastepile, skoro nič več ne vidim; slišim še nekoliko, slišim; po glasu se mi zdi, da ste vi."

"Da, res sem, ugonili ste, naté, vzemite in jejte!" de Iglarka in razloži jedila na mizo.

"Vi ste mi preveč dobri, Bog naj vam povrne vašo dobroto," reče starček s tresočim glasom; "ne vem kako bi se vam hvaležnega skazal. Druzega ne morem, bom pa molil za vas. Ves svet me je zapustil na stare dni, čisto zapuščen sem na svetu in v tej sobici pričakuje smrti, le vi se me še včasih spominjate."

"Le v Boga zaupajte in v božjo voljo se udajte," tolaži ga Iglarka; "saj moramo vsi umreti, nobeden pa ne vé ne dneva, ne ure. Vas bom že še večkrat prišla obis-

kuša, včasih in se poslovi od uboge-ga starčka.

Zvečer je pripravedovala Iglarka svojemu mošu o starem Jakobu, kako je ubog in zapuščen, brez vsake postojbe. "Bog se usmilil," pravi, "toliko uboštva je posvetil, ki je prikrito ljudem! Taki zapuščen siromaki so po mojih mislih največji reveži na svetu. Posebno pa je usmiljenja in podpore vreden takšen človek, če si svojega uboštva ni zakrivil sam."

"Res je," reče Iglar, "v vsakem kraju nahajajo se takšni siromaki. Jaz sem v prejšnjih letih veliko hodil po svetu in dosti videl in skušil. Spominjam se, da imajo v nekaterih krajih zavetišča za take ubožce, katere čukrbuje občina ali dobri ljudje; pri nas se pa še ni domislil nihče te človekoljubne naprave." — To rekši vstane in hodi po sobi gori in hodi; vidi se mu, da nekaj globoko premišljuje. Po dolgem preinoku se vstopi pred ženo in pravi: "Neka dobra misel mi je prišla v glavo."

"Videl se ti je, da si bil zelo zamišljen; kaj pa takega? govori!"

"Osoda starega Jakoba privedla me je na to dobro misel; poslušaj: Podedoval sem nepričakovano veliko denarja. Nič se ga ne morem prav iz srea veseliti ker ne vem, kako je bil pridobljen; saj že pregovor pravi, da krivičen belič deset pravičnih sne. Več imava, nego potrebujeva, in rekla sva, da hočeva podpirati ubožce. Kdo pa je večji revež na svetu, ko taki, stari onemogli in zapuščeni siromaki, kakoršen je stari Jakob? Narediva iz stričeve zapuščine moči, pa tudi nikdo ne more reči: jaz sem preskrbljen in varen celo svoje življenje; meni ne bo treba iskati nikdar tujega usmiljenja in tuje pomoči. Kdor je danes bogat, v teku leta je lahko ubog, kdor je danes zdrav in vesel, jutri je lahko bolan in potr. Različne so ne-zgode, ki tarejo človeški rod. Čestokrat si človek po lastni krivdi nakoplje na glavo nesrečo, ki ga tare vse žive dni; pa tudi Bog nam pošilja bolezni in druge križe in težave; mi pa imamo toliko večje zasluge pri njem, kolikor bolj potrpežljivo in udani v voljo božjo jih prenašamo; takim siromakom pomagati nas posebno ve-že krščanska ljubezen do svojega bližnjega. To bogoljubno napravo pa je obudovati tembolj, ker je ni izumila ali ustanovila kaka imenitna oseba, ampak priprost človek; vodila ga je pri tem le ljubezen do bližnjega in nagib svoje vesti. Še v poznih letih, ko nas in njega ne bo več med živimi, se ga bodo siromaki s hvaležnostjo spominjali. Bog živi blagega ustanovitelja!"

"Bog ga živi!" pritrjilo je govorniku navzočno občinstvo. Iglar se je sramoval pred ljudmi tolike časti in hvale, zlasti, ker je bil prepričan, da ni storil nič več, ko le svoje vestno dolžnost. Pa vendar je bil srečen ta dan, kakor še nikoli v svojem življenju.

Stričeve zapuščine mu je ostala še lepa svota denarja, katero je rabil zdaj za mirno vestjo. Ostal je v domačem kraju in si kupil lepo hišo in posestvo. — "Ne sramujem se svojega rokodelstva," pravil je večkrat svoji ženi, "s katerim sem se srečno in pošteno živel, in z veseljem bi se ga poprijel zopet, ko bi potreba tako nanesla." — Blagoslov božji ga je spremljal pri vseh njegovih podjetjih; postal je ne le eden najbolj premožnih, ampak tudi najbolj veljavnih in čislanih tržanov. Žena pa mu je ostala, kakor je bila poprej, pridna in pohlevna gospodinja. Hiša njegova je bila ubogim ljudem vsikdar odprta.

Užival je tudi veselje, gledati sad svoje blage ustanove, zakaj zavetišče se je porabilo precej v svoj namen. Zapuščenih siromakov od tega časa ni bilo več v občini.

Tudi stari Jakob je umrl notri.

RESNICE.

1. Učenost donša pristne sado-ve. Neumnost dejanja škodljive sled-ove.
2. Kdor molitev zaničuje, v slabo se bolj pogrezuje.
3. Kdor rad potopi, Učeka boljših dni.
4. Kdor ljubi neprestano delo, ima vedno življenje veselo.
5. Pleši in veselice. Prazenjo močnjice.
6. Ne kesaj se, če si rad molčal, Kesal se boš, če si preveč golčal.

AMERIŠKI ČAS.

Prosti prigrički v Chicagu prepo-vedani.

Minuli ponedeljek se je v občinskem svetu mesta Chicago ob-čudilo novo odredbo, da se ne sme dajati nič več po raznih gostilnah tega mesta proste prigričke, ali takozvane "Free lunche". Ako bo kak gostilničar prekršil to po-stavo, bo kaznovan z denarno globo od \$25. do \$100. To prepo-ved se je uveljavilo zaradi zdrav-stvenih ozirov.

V smrt iz strahu pred naborom.

Dne 2. t. m. se je ustrelil na 1728 W. 17. cesti v Chicagu stan-jujoči avstrijski podanik Frank Babitz (Babič?) iz strahu, da bi ga ne potrdili v vojake.

Tako se je izjavila dvopa po-kojnika napram koronerju. Trdi-la je, da je njen pokojni mož tako iskreno gorel za svojo rojstno domovino — Avstrijo, da je skle-nil končati si rajše življenje, kot pa, da bi ga uvrstili v ameriško armado.

Drag pljunek.

Dne 31. maja je bil v Rochelle, Il. blizu DeKalb obsojen neki nede-kar Berg, po imenu na \$200. denarne globe, ker je iz zaničeva-nja pljunil pri neki priliki na ameriško zastavo.

Obsojeni prijatelj nemškega kajzerja bo služil sedaj pri neke-mu Američanu toliko časa, dok-ler ne odplača odmerjene mu kazni.

Internirana Nemca ušla.

New York, N. Y., 2. junija. — Na Ellis Islandu se nahaja več interniranih Nemcev, katere drži vlada ondi že od časa, ko je zase-gla nemške potniške in tovarne parnike. Danes sta ušla dva iz-med teh internirancev, neki Wil-liam Schulze in Steinhart. Oba sta skočila v morje in plavala na obrežje; prvega izmed teh so še pravočasno ujeli, drugi je pa u-šel.

Ubogi Armenci.

New York, N. Y., 4. junija. — Te dni se je vdeležil nekega zbro-rovanja bivši ameriški poslanik za Turčijo Henry Morgenthau. Govornik Morgenthau in je pri tej priliki omenil, da so barbaraki Turki od začetka sedanje vojne pomorili že nad milijon krščan-skih Armencev na tako grozne na-čine, da istih sploh ni mogoče opi-sati. To ubogo armensko ljudstvo tare sedaj tudi taka lakota, da um-re sleherni dan na stotine otrok in žena vsled lakote; vsled česar je pomoč iz Amerike nad vse nu-jna.

(Obžalovanja vredna Avstrija, da ima krvoločnega in barbarskega Turka za svojega zaveznika. Op. ured.)

Prepoved tobaka mladostnim.

New York, N. Y., 4. junija. — Guverner Whitman je podpisal Everettovo zakonsko predlogo, da se ne sme v državi New York prodajati tobak nobeni osebi, iz-pod 18-let stari. Dosedaj je bila ta prepoved do 16. starostnega le-ta določena.

Kazen ki je določena za te pre-stopke znaša \$100. globe, zapor, odvzetje koncesije ali pa vse sku-paj.

Mobilizacija Indijancev.

Washington, D. C., 4. junija. — Vojna uprava ne namerava posla-ti ameriških Indijancev na fran-cosko fronto, pač se bo pa sesta-vilo od 10—12 indijanskih polkov, ki bodo stražili in opravljali služ-bo na mehiški meji.

Eldorado za izgane cesarje in kralje.

Znani ameriški pisatelj Upton Sinclair je prišel na izvrstno misel, da naj bi se izbralo in dolo-čilo otoček Catalina blizu Los An-geles, Cal. za stalno bivališče iz-gnanih evropskih vladarjev. V tem smislu je te dni Sinclair že pisal iz Pasadena, Cal. ruskemu justičnemu ministru Kerenskiju, da naj se za stalno pošlje ruskega carja Nikolaja in njegovo družino na dotični ameriški otoček. Otok St. Catalina ima namreč krasno lego in zdravo podnebje. Na tem otoku se nahajajo veliki pašniki z ogromnimi šredami ovac. Vsi od-stavljeni evropski avtokratični vladarji naj bi zamenjali svoje žezlo in krono s pastirsko palico in klubokom in naj bi na tem o-točku pašli — pohlevne in neumne ovce.

ŠTATISTIKA O SLOVAKIH.

Hrvatski Dnevnik je priobčil v svoji izdaji od 28. februarja na-čelno statistiko o Slovakah: "Pri poslednjem ljudskem štetju so na-šeli na Ogrskem in Hrvatskem 2,019,641 Slovakov. Slovaki tvorijo deset in pol odstotka celokup-nega prebivalstva na Ogrskem. V krajih kjer imajo Slovaki večino je 56 volilnih okrajev, toda samo dva tetr pripadata Slovakom (Mo-ravski, sv. Jany in Stupava.) Sredajih šol (gimnazij, realk in preparandij) je v omenjenih kra-jih 33, toda v vseh je učni jezik madžarski.

Ljudske šole pohaja 246,107 slovaških otrok, toda od teh sa-mo 18,312 slovaške narodne šole, v katerih se poučuje po Appony-jevem zakonu madžarsčina po 18 ur na teden. Poleg tega je še 978 šol z 80,363 slovaškimi otroci, v katerih se poučuje samo v madžarsčini in 899 šol s 89,929 slovaš-kimi otroci, v katerih je v dveh najnižjih razredih dovoljeno po-služevati se slovaščine kot pomo-žnega jezika. Od slovaških otrok jih ima torej samo osem odstot-kov popolnoma slovaški pouk.

Iz statistike se more z ozirom na pouk slovaške dece, jasno raz-videti, kakšna bodočnost čaka slo-vaški narod na Ogrskem.

44.000 akrov zemlje na prodaj!

44.000 akrov bogate in rod-ovitne zemlje je na prodaj v splošno znani farmerski državi Wis-consin. Najbolj ugodna in lepa prilika za one, ki hočejo imeti svoja lastna domovja. Ta zemlja je last Rice Lake Lumber Co., ki je ena največjih lesnih trgovin v Ameriki.

Zemlja leži v gorenjem Wisconsinu, na kateri lahko pridelate z cno besedo vse in se vam ni treba šele učiti, kaj tam obrodi, ali kaj ne. Zemlja je posebno rodovitna, obilice zdravo; dovolj prilike za družabno življenje in izobrazbo. Našo zemljo križa dvoje večjih znanih železniških prometnih prog; dobre ceste vam služijo leto in dan za prevažanje pridel-kov na trg. Mi smo lesni trgovci in ako kupite zemljo od nas, ni treba plačevati visokih cen in stroškov, kajti vse naše delo se izvršuje direktno in skupno z le-sno trgovino. Zato prodajamo to zemljo v skupnem obsegu 44.000 akrov po zelo nizki ceni, ker je večji les že posekan. Nizke cene, lahki plačilni pogoji!

Pišite takoj po mape (zemlje-vide), potrebne informacije, cene in pod kakimi pogoji lahko kupite to zemljo. Pišite takoj, še danes!

Naselniki dobijo pri nas tudi delo, ki je garantirano za več let v naprej; delo je v bližini lesne industrije s primerno, dobro plačo.

Sčistimo tudi od 5 do 10 akrov vsakemu in prodamo les za stav-bo po zelo nizki ceni, tako da bo vsak zasiguran za obstoj že takoj spočetka. Petnajst (15) sloven-skih družin je že kupilo zemljo v tem okraju in je tudi že večina teh naseljenih. Imajo svojo šolo, kamor zahaja njih mladina. Vsi ti naseljeni so dobili delo pri Rice Lake Lumber Co. preko zime. Pišite torej in mi vam pošlje-mo naslove teh vaših rojakov in upamo, da vam boo po pravici od-govorili glede naše ponudbe in so-lidne potrebe.

Oglednikom ali obiskovalcem je na razpolago voz in mož, ko pridete tjakaj; ogled vas nič ne stane, ker se lahko vozite z vozom okoli brezplačno. Kdor kupi od nas 80 akrov zemlje, ali več, mu povrnemo tudi vožne stroške.

S spoštovanjem
RICE LAKE LUMBER CO.
Rice Lake, Wis.

Pišite na našega slovenskega zastopnika:
1828 W. 22nd Str., Chicago, Ill.
John Geschel.
(Adv. No. 22.)

IBOEM

svojega sina Josip Gruden. Pred letom dni je bil v Jolietu, Ill., po-teni je živel na v Denver, Colo. Rad bi zvedel za njegov sedanji naslov, ker imam zanj več važnih novic iz starega kraja. Ako ka-teri izmed cenjenih rojakov ve zanj, prošim, da naj mi pošlje nje-gov sedanji naslov, ali naj se pa on sam pismeno zglesi pri podpi-snem očetu:
Jakob Gruden,
206 Ruby St., Joliet, Ill.
(Adv. No. 20—22.)

Dr. Martin J. Ivoc
Slovenski zdravnik
Physician—Surgeon
Vrhovni zdravnik K. S. K. J.
900 N. Chicago St.
Corner Clay St.,
JOLIET, ILL.
Urad zdravst. slov. cerkve.
Uradne ure: 10—12; 2—4; 7—8.
Chicago telefon: 4284.
Dom 2199 L.

Naznanilo in priporočilo
Naznanjam slovenskemu občinstvu v Waukegan in North Chicagu, da sem ravnokar otvoril prodajalno z obuvalom za moške, ženske in otroke. Biago ali obuvalo imam iz najbolj znanе in najboljše tovarne 'Selz Co.' Ker sem kupil blago še od prejšnjega prodajalca, dajem vsled tega obuvalo po čisto nizki ceni. Za obilna naročila, obisk in naklonjenost se toplo priporočam. **Matevž Ogrin,**
NORTH CHICAGO, ILL.
Svoji k svojim!
10 — 10th Str.
(Adv. No. 16—25.)

Telefon: Canal 80
Martin Nemanich
SLOVENSKA GOSTILNA
IN RESTAVRACIJA
1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.
Zaloga in prodaja pristnega domačega vina. Točim vedno sveže izborno **Hoerberjevo pivo**, fine likerje in prodajam izborne smodke. Cenj: gostom je mrzel in topel lunch zastoj na razpolago.
Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

Ne strašite se!
Vaš denar je varen!

Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3%
obresti na hranilnih ulogah
3%

Obresti, ako nedvijene, se pripisejo h. luvnici in se tako zopet obrestujejo. Pri nas bodete vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja in stari kraj Vam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezničnem brzojavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Oddajamo v najem varnostne skrinjice po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred o. njem in tatovi. Poslojpe, kjer so naši uradi, je naša lastnina. Naše banka je depozitni urad za zvezno poštno hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav. Udprto vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.

The Joliet National Bank
JOLIET, ILLINOIS
Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$360,000.

JOSIP PERKO
SLOVENSKA GOSTILNA
2236 S. Wood Street Chicago, Illinois
Telefon: Canal 298.
Se priporoča rojakom Slovencev za obilen poset. "Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadaš potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, koverte, valjila in vzpomnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največje slovensko unijsko tiskarno v Ameriki, na **NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.**

Ta Vam bođe izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene točnosti in okusnega dela. Osebito Vam priporočamo zelo pripravne Vplacilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajneke za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Početnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno na-tančno pregled števila članov po skidnih, ali razredih.

Na zahtevno pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.
Prva in najstarejša domača tvrdka
F. Kerže Co.
2711 So. Millard Ave. Chicago Ill.
Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastoj.

NSL

(Črtice iz starih časov v Arkanzasu.)

Zlati solnčni žarki in žvrgole nje ptic nad malo ledino v gozdu, katera meji na obširno farmo o-krajnega šerifa se ni nič kaj strinja-
nalo z resnimi pogledi v kolobaru zbranih, od južnega solnega ogore-
lih mož. Spoznati je bila na prvi
pogled, da so to naseljniki prago-
zdov.

Najstarejši v krogu je vstal, stopil v sredo tovarišev in se uprl na svojo puško. Po kratkem premisleku je zaklical:

"Prilopite vjetnika, šerif!"
Iz bližnjega grmovja prišel je poklicani uradnik spremljan od arkanzaškega farmerja. Med njima je korakal komaj dvajsetleten, živahen in lepo zračen deček, gladkega obraza, oblečen kakor farmerski delavec v minolih časih.

Vsi trije so stopili v kolobar. "Bob Hall," prišel je sedaj starašina proti mlademu vjetniku obrnjen, "zakaj si ukradel konja tvojemu gospodarju Jenkinsu, tu poleg tebe stoječemu?"

"Mr. Rolfson," prišel je fant, vzdignivši kvišku desnico, kakor k prisegi, "pri Bogu, krasti nisem hotel. Tri leta sem delal pri Mr. Jenkinsu in do sedaj se ni mogel čez mene nič pritožiti. Ko večerajšnje nedelje mojega gospodarja in njegove družine ni bilo doma, osedlal sem proti strogi prepovedi malega konjiča, da bi se par ur na prostem z jahanjem zabaval. Toda Mr. Jenkins se je preje povrnil nego sem pričakoval in me zasačil pri jahanju. Mr. Jenkins je pravičen, toda strog gospodar in ker sem se bal, nisem na večkrat klic obstal, ampak hotel sem ubežati. Pri tem nisem pomislil, da konjiček ni moj... Toda pri Bogu, Mr. Rolfson, ukrasti ga nisem nameraval."

"No, Jenkins, kaj vi pravite?"
Farmer, kateri je s šerifom pripeljal zatočenca je nato odvrnil: "Kar fant pravi, smete verjeti, bil je vedno pošten deček... žal mi je zanj... in ako je mogoče, Rolfson..."

Starašina mu je osorno segel v besedo rekoč:
"Molčite Jenkins, odgovarjajte samo na vprašanja!"
Rolfson se je obrnil proti zboru. "Veste, da moramo tukaj na koncu omikanega sveta naše postave neizprosno strogo izvrševati, drugače zapademo mi, naše žene in otroci ropu in umoru. Bob Hall je na klic svojega gospodarja, farmerja Jenkinsa, meni nič tebi nič z njegovim konjičem odjahal. Vas šest ga je vjelo s konjičem vred. Torej vas vprašam: Je li Bob Hall ukradel konja?"

"Bob Hall je to storil," odgovorili so močje.
"Je li kdo izmed vas mnenja, da Bob Hall ni konjski tat?"
"Tat je," gasil se je enoglasen odgovor.
"Čujte, Rolfson, jaz sem drugega mnenja," oglasil se je Jenkins.

"Vi ste tožnik," zarezal je Rolfson nad njim, "kakor je bila vaša postavna dolžnost konjskega tatu naznaniti, ako nočete sami..."
Sedaj je Rolfson okolu vratu naredil znamenje obešanja... "tako morate tukaj iz spoštovanja pred sodnijo molčati."

"Šerif," rekel je starašina, "vprašam vas na dolžnost in vest, katera kazen zadene po postavi Arkanzas konjskega tatu?"
"Smrt na vešalih."
"Vprašam vas torej močje sodišča," govoril je dalje Rolfson, "kaka kazen naj zadene konjskega tatu Bob Halla?... Odgovorite mi posamezno in po vrsti!"
Vsak je odgovoril: "Smrt na vešalih."
Slišal si enoglasen odgovor sodišča, Bob Hall. Poravnaj tvoj račun na zemlji in spravi se z Bogom, pred katerega boš moral stopiti v četrt ure. Šerif, storite vašo dolžnost!"

Uradnik je odšel, da pripravi na bližnjem drevesu vse potrebno za izvršitev obsode.
"Bob Hall," vprašal je Rolfson, "ali imaš še kako željo?"
Brez bojazni je odgovoril mladi obsojenec:
"Vem, da po postavah za mene ni nikake milosti več... toda ene želje še imam, Mr. Rolfson... tam v daljnem iztoku imam še... obsojenec je ihtel, ... staro mater... Tukaj sem nameraval marljivo delati, da bi si kaj prihranil, ko bode stara žena ukrala še bolj

stara. Da bi jej tala v Bostonu ne bilo treba več tako trdo delati... jaz sem namreč... njen edini otrok... in vsako pristo minuto pleče in živa stara žena za mene... Glejte, tudi ta le jopič mi je sešla mati, dobra duša."
"Bob Hill je jokal trenotek."
"Ne jokam iz strahu pred smrtjo, gospodje... Mr. Jenkins ve, da imam pogum..."
"Ostanite na vaših prostorih!" ukazal je starešina nekaterim, ki so se zmuzali v stran, med tem ko so se drugi in on sam sunljivo brisali oči in nos, kakor bi se sravovali pokazati svoje ginjenje.

"Govorite dalje, Bob Hall!"
"Prosil bi vas, Mr. Rolfson, nikar ne pišite stari ženi, da ste obesili njenega edinorojenca... stara mati se bo jokala noč in dan in kmalu umrla... in" — Bob Hall je vzel iz nedrja usnjat žakliček — "tukaj je tristo dolarjev prihranjenega denarja... pošljite jih stari ženi, Mr. Rolfson, in pišite ji, da je njen sin umrl kot dober kristjan."

Redni kolobar se je že zdavnaj razšel; močje so nehali prikrijevati svoje ginjenje in obstopili obsojenca.
"Kje stanuje tvoja mati, Bob... aha... Jenkins, vi že veste, kot njegov gospodar... torej lahko stari ženi sporočite, kar je potrebno," je rekel Rolfson.
"Jaz imam, hvala Bogu, še sam mater," odvrnil je Jenkins, "in vem kako bi ji bilo pri sreči, ko bi ji sporočili o moji smrti... Hvala za naročilo, Rolfson... mislim tudi, da bode teško koga našli med nami za ta opravke... saj ima, hvala Bogu, še marsikateri mater... Oskrbite torej le mirno sami, Rolfson."

"Vrag in pekel, Jenkins... tudi jaz imam, hvala bodi Bogu, še mater... in gorje tistemu, kateri bi se upal stari ženi izvabiti kako bolestno solzo!"
"Šerif," odgovoril je Rolfson uradnika, "potem bode le vi morali prevzeti to nalogo na vaš uradniški račun."
"O tem ne stoji nič v postavi... Bog me zavrzi, ako to prevzamem, tudi moja mati, hvala Bogu, še živi."

"Ker je sodišče sklenilo poslednjo prošnjo obsojenca spoštiti, spoštite pa ni mogoče," odgovoril je starešina zboru, "potem sodišče razveljavljaj razsodbo. Ste li zadovoljni?"
"Smo, smo... bravo Rolfson!" Starešina je govoril dalje:
"Bob Hall pa je vsled sodnjiskega sklepa konjski tat, katere v Arkanzasu ne moremo trpeti... Torej Bob Hall, ti zamoreš, kakor tu stojiš, Arkanzas zapustiti, ako obljubiš, se ne več vrniti in postati pošten dečko v veselje in podporo tvoje stare matere. Ne radi tebe, ampak radi tvoje stare matere, katera bi po svojem malopridnem sinu tugovala in žalosti morala pod zemljo, naj ti bo prizanešeno. Toda vzemi vrv v spomin s seboj in kadar prideš zopet v skušnjavo, si jo dobro oglej."
Bob je vzdignil roke proti nebu rekoč:
"Hvala vam, gospodje, za vašo dobroto radi moje matere... Preje bodem izgubil te roke, nego postal lopov!"

Razne stvari.
Časi se spreminjajo.
V Decatur, Ill., živič odvetnik I. C. Buckingham, dasiravno ima lepe dohodek in lepo premoženje, je prišel tudi do prepričanja, da živimo v časih neznosne druginje. Med svojimi starimi akti in listinami je našel te dni pismo svojega pradedca, ki je pisal leta 1841 nekemu svojemu prijatelju v Pennsylvanijo. Dotičnik se je hvalil, kako fine čase so imeli l. 1841 v Decatur, Ill. Tedaj je veljal en funt svinjskega mesa ondi samo en (1) cent, funt govedine pol drugi cent (1/2) in funt divjačine 2c.

V nekem drugem pismu l. 1848 se je hvalil ta odvetnikov sorodnik, da mesto Decatur vidno napreduje; tekem istega poletja se je namreč zgradilo 5 novih hiš; tedaj je bilo ondi četvero prodajal. Cena akru obdelane zemlje je bila od \$3 do \$5. Prašiče se je lahko kupilo že zaklane in seiscene po \$12.12 100 funtov; 2 leta stara bika za \$9.00; 3 letne mule od \$20 do \$25 — in cena bušlja pšenice je bila tedaj v Springfieldu samo 50 centov. Oj srečni, zlati

Popularen konzul.

V Queenstownu na Angleškem službuje že tri leta znani ameriški konzul Wesley Frost, o katerem so časopisi že tolikrat pisali, kadarkoli je v sedanjih vojni kaka nemška submarinka potopila kak parnik, na kojem so se nahajali tu-li Američani. Konzul Frost je moral v vseh teh slučajih iskati potrebne informacije in podatke, katere je potem svoji vladi naznanil; večkrat je moral ta človekoljubni konzul opravljati prenaporna dela pri iskanju mrtvih ameriških žrtev na morju, pri identifikaciji istih, pri pokopavanju mrličev in pri oskrbovanju rešenecov. Konzul Frost je bil torej vsem rešitelj angelj. Baš na podlagi njegovih uradnih podatkov o izgubah Američanov na morju tekem zadnjih treh let so Združene države napovedale nemški vladi vojno.

Vsled tega prenapornega duševnega in telesnega dela je konzul Frost skoro obolel; vsled česar je naprosil svojo vlado, da naj ga odpokliče domov. Državni tajnik Lansing bo sedaj njegovi prošnji ustregel ter ga bo v kratkem odpokliče domov; zanj je pripravljena pri vladnem departamentu že neka zelo važna služba. Na Frostovo mesto bo postavljen nek drugi konzul, ki opravlja službo na Angleškem.

Konvencije v Chicago, Ill.
Leta 1916 se je vršilo v našem mestu 550 različnih konvencij. Vseh delegatov na teh konvencijah je bilo 500,000. Da je imelo mesto Chicago od teh konvencij lepe dohodek, je umevno, kajti, te konvencije so prinesle naši metropoli 16 milijonov dolarjev; tako poroča Trgovska zbornica iz Chicaga. Zaeno se poroča od te zbornice, da so prinesle razne konvencije v Chicago tekem let \$111,000,000 (stoenajst milijonov dolarjev) dohodkov, računši po \$8 dnevnih izdatkov na vsakega delegata.

Prijatelj podpornih organizacij.
Mesto Philadelphia, Pa., po našem, mesto "bratoljubja", se lahko po vsi pravici ponaša na svoje ime. V nobenem drugem mestu ni toliko raznih bratskih organizacij, kakor baš v Philadelphiji. Živijo pa ondi tudi močje, ki so člani tako številnih podpornih organizacij, kakoršnih ne najdemo nikjer drugje. Za to hočemo navesti samo dva slučaja v dokaz.
V Philadelphiji živi občeznani Wm. B. Smith, bivši župan tega mesta in njegov sin, državni senator Wallace Smith. Prvi spada k 95 (petindevdeset) različnim podpornim društvom, zvezam in klubom, njegov sin pa k 57. Senator plačuje v razna društva na leto nekaj čez \$600 skupnih assessmentov in pristojbin; njegovi dečiči bodo dobili po njegovi smrti \$26,500 skupne zavarovalnine.

Kajzerjeva čestitka svojemu sinu.
Nemški cesar Viljem je poslal letos dne 6. maja svojemu sinu — prestolonasledniku povodom njegovega 35-letnega rojstnega dne na fronto sledečo brzobjavno čestitko:
"Svoj rojstni dan obhajaš letos zopet v zelo resnem in kritičnem času. Poln hvaležnosti in zaupanja zre današnji dan na te tvoj oče in tvoja domovina, zaeno zremo tudi na druge bojne fronte naših zaveznikov, ki junško odhajajo vse sovražne napade. Nasi boji nam bodo s tvojim sodelovanjem donesli nove zmage. Dodeli Bog naši domovini in v tvojem novem rojstnem letu popolno zmago in zaželjeni mir, katerega homo vsi blagoslavljalji."
Če se bodo vse te cesarjeve želje in čestitke v resnici tudi izpolnile, je zapisano še v oblakih.

Vesten poštni sel.
Nedavno so v Bloomingtonu, Ill. aretirali že precej priletnega poštnega sla Izaka Ivesa, ki je razvažal po deželih pisma in druge stvari v onem kraju že nad 15 let. Na veliko začudenje poštinskih nadzornikov, so našli ti na skednju Izaka Ivesa cele kupe skritih pisem, datiranih s poštnim pečatom že 12 let nazaj.

Vprašali so ga, čemu ni tega razdelil. Na to jim je Ives na kratko odgovoril, da ni imel časa in da je bila vsa stvar premalokostna.

PRVA SLOVENSKE-HRVATSKE MLEKARNA

F. GRILL'S DAIRY
1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Posoj gospodinjel! Ako rabite po gospodinjstvu sveže mleko, dobrega okusa, s čisto smetano, (Cream) ali okusno, doma narejeno maslo, (Butter) oglašite v moji mlekarni.

Ja zprodam mleko, ki je pasteri-
zirano; dobivam ga naravnost od far-
merjev. Mleko je preje natančno pre-
iskuseno in pregledano od Mestnega
zdravstvenega urada (Health Depart-
ment) predno gre iz mlekarne; torej
garantiram ali jamčim, da je naravno.
Mleko take vrste je posebno priporo-
čati otrokom rejencem.

Mleko roznavam po hišah točno vsak
dan na pravem času.
Za objava naročila se toplo priporo-
čam:
FRANK GRILL,
Gospodinjstveni mlekar

Ne dolžite želodca!

V mnogih slučajih zabasamosti ali zapeke bi se ne smelo dolžiti želodca. Dosti ljudi namreč uživa hrano, ne da bi isto dobro prežvečilo v ustih; poleg tega še jed prehitro požirajo kar povzroča ne-
redno prebavo v želodcu; to je zelo grda razvada, katere se mora-
mo ogibati in si poiskati za nepre-
bavo potrebnega zdravlila. Za to je
Trinerjevo ameriško grenko
zdravilno vino najboljši pripomo-
ček. To vino izčisti črevesje, po-
vrneča okus (tek) in pospešuje
prebavo. Če trpite torej vsled zape-
ke, napenjanja, glavobola, ner-
vnoznosti, izgube telesne moči itd.;
jemljite Trinerjevo grenko vino,
to vino je zdravilo in ne opojna
pijača. Cena \$1.00; dobiva se v
lekarneh. Trinerjevi Liniment de-
la čudovite učinke pri revmatiz-
mu, nevralgiji, oteklinah, izpah-
kah itd. Cena 25 in 50c v lekar-
nah; po pošti 35c in 60c. — Jos.
Triner, izdelujoči kemist, 1333-
1339 So. Ashland Ave, Chicago,
Ill. — (Advertisement.)

POZOR ROJAKI!

Ugodna prilika se nudi rojaku, kateri si želi na zdrav zrak, na farmo. Na prodaj je farma, obsegajoča 40 akrov, s primernimi posloplji in je nekaj posejane pšenice, koruze, krompirja in kumar, nekaj je pa zemlje še za čistiti. Zraven je lep sadni vrt in nekaj vinske trte; zemlja je vsa zagrajena z mrežasto žico (Woven wire). Prostor je zelo pripraven za trgovino (Store), ker je samo dve minute od železniške postaje, pet minut od šole in 2 in pol milje od cerkve oddaljen; dobre ceste vse naokoli. Na farmi je tudi živina kakor sledi: tri leta star konj, 4 krave, 1 breja telica, 4 mlade telice, 1 breja svinja, en par mladih prašičkov in dvajset kokoši, potem motorni stroj za 6 konjskih sil. Prodajam pod zelo ugodnimi pogoji z živino ali pa brez živine. Za natančna pojasnila se obrnite na:

Frank Cmok,
Box 29, Willard, Wis.
(Adv. No. 20—22.)

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ZALOSTI" ŠT. 40. K. S. K. J. ALLEGHENY, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.
Uradniki za leto 1917:
Predsednik: John Mravina, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
I. tajnik: Frank Trempush, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
Zastopnik: Nikolaj Prokšelj, 368 Butler St., Etna, Pa.
Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000., \$500. ali \$250. Naše društvo plačuje \$5.00 bolniške podpore na teden pri vsaki redni mesečni seji.
Slovinci in Hrvati, kateri še niste pri nobenem društvu, spadajoče h K. S. K. J. se ugodno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.
Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglašiti pri II. tajniku Josip Matešič, 5211 Natrona alley, Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolil in ravno tako zopet ko ozdravi.

Lastujte farmo, kjer farmerji napredujejo.

Zakaj se izmuditi v prenapo-
njenih krajih, ako morete z lastnim
trudom lažje in hitreje napredovati, ako
lastujete farmo v neprekosljivem okraju se-
vernega Wisconsina.

Ta nov prostor je bil odprt šele pred
trimi leti naseljenec in ni mi damo
posebne nizke cene, da boše kmalu iz-
plačali. Obroki so posebno ugodni ter
vam prijateljsko pomagamo, da se us-
stanovite.

Wisconsin je ona najbogatejših far-
merskih držav. Državna statistika do-
kaže, da se tu dobi na akre več pri-
doz. **DVE BREZPLAČNI KNJIGI POVESTA VSE. — PIŠITE PONJU.**

Knjigi sta "Farm Homes in Upper Wisconsin" in "Happy Homes in Happy Land". Vsebujeta popoln popis posestev, map, slik in posloplj, itd. in več pisem
onih, ki so se pred par leti tja naselili. V teh knjigah so označene naše cene in
plačilni pogoji. Čitate ti knjigi, izprevideli boste nove židve in mnogobojni v
novi deželi. Pišite še danes zvečer. Jako napredna slovenska naselbina se na-
haja na naši zemlji. Imena in naslovi par tedn zadovoljnih oseb vam pošljemo,
ako zahtevate.

MATH CESAR, lokalni slovenski prodajalec.
A. R. CODE, L. and Sales Manager. **EDW. WINES FARM LAND CO.**
1320 G Otis Building Največji lastniki zemljišč v Wisconsinu. CHICAGO, Ill.
(1320 K.)

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857 **Nacionalizirana leta 1864**

ŽE 60 LET

je ta banka varno euvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitenem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v
NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLIETU.

3% Narastle obresti se polletno pripisujejo k glavnici, **3%** ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej.

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.
Joliet, Illinois.
"LJUDSKA BANKA".

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU

Nikar ne pošiljajte nam denarja v svrhu pošiljatve v Avstro-Ogrsko

IN SIGER DO TEDAJ, KO VAM NAZNAMIMO, DA JE ZOJET MOGOČE POŠILJATI DENAR V STARI KRAJ.

Prva-Druga Narodna Banka, v PITTSBURGU, PA.

Med tem sprejemamo denar na hranilno vlogo, za katero plačujejo obresti.

FIRST-SECOND NATIONAL BANK
Corner Fifth Ave. & Wood Street, Pittsburgh, Pa.

USTANOVljena L. 1852.
Lastno posloplje.

ZA ADRIJO...

Fest iz uskoško-benečanskih bojev. — Spisala Lea Fatur.

(Nadaljevanje).

Nerodno. Otrpnila je stiskaje sablje... Vije mati roke, si puli razpuščene lase, si praska razgaljeni vrat, obraz, se bje ob pra. Nizka cerkev je polna solza, vzklikov žalosti, kletve. Glave sklonjene, povešenih oči stoje vojvodi, stoje čete okrog odra. Kot da jih je sram pogledati na mrtvega tovariša. Črno zagrnjene žene in dekleta se stiskajo okrog sten in vrat. Na materinem grobu stoji Zora, gleda zapanjeno mrtveca. Pater Ivo stopi k odru, kropi, se poslavlja v imenu Senja od nje. V vznosenih besedah, plamtečih oči. "Tekla je junakov kri," pravi. "A kot je bila kri mučnikov seme krščanstva, tako naj bo Nika Hreljanoviča in njegovih tovarišev izdajniško prelita kri seme Adrijske svobode." In mrki ponizani vojvodi razumejo plamtečega govornika. Križ ima v roki Jurishev brat — a prijel bi rajši za sabljo... Uskoki dvignejo glave. Razumejo: Smrt Nika Hreljanoviča bo seme vojske. Že se zgrinjajo benečanske galeje, že tožijo Benečani, da so napadli Uskoki izdajsko Arbanase. Njihova smrt kliče maščevanje — maščevanje pride...

Strašno izpremenjenega obraza stopi gorostasi Vinko k mrtvemu bratu. Levico na krvavem čelu, desnico na križu v mrtvi roki govori grozno prisego maščevanja. Za njim stopajo Juriša, Dapičič, Vučič, stopajo mož za možem. Poljubujejo mrzla lica, prisegajo: Ne našla jim duša pokoja, če ne maščujejo smrti Nika Hreljanoviča.

Zvene lopate... V cerkvi, kot se spodobi plemiču, kristjani, pred oltarjem sv. Jurja, naj počiva junak... Nad njim se sklone kamnita plošča — na Nehajgradu zagrmel topovi. Pozdrav mrtvemu kastelanu. Mati se vrže na grob... Sosedje in sorodnice jo dvignejo in odpeljejo v Nehajgrad, v prazno stanovanje Nikovo... Tam žaluje za narekovalkami štirinajst dni in noči, štirinajst dni in noči ne prižge ognja, se ne umije, ne naspi.

Pater Ivo pokropi grob. Drug za drugim odidejo možje. Juriša poklekne k Zori na materin grob. Rahlo stopi Ivo k bratu. Bled je Juriša, kot takrat na Trsatu... Molče stisne rodnik bojevnikovo roko. Zora strmi v brata. Zaigrajo ji mišice po obrazu, razširi se zenica... "Ah!" vzklikne. "Juriša gre — in ti ga ne ustavljaš, Ivo. I ti bi žel... Vsi... Tu di jaz... Mrzlo je v grobu, Juriša... Siroto izročas — siroto... O, prazen mi bo Senj in svet brez tebe — kje si poišče sirota uteh? Je v morju, je na gorah? Nekdaj so pele vile, Juriša. Na Vratniku, vrh Velebita. Zdaj molče in junaki umirajo..."

Brata se pogledata. Se vrača sestri razsodnost? Bolje zanjo? Bog ve! Maščevanje kliče — pošten Uskok se ne mudi. V cerkev se je vrnil Daničič. Naježen kot bog maščevanja kliče: "Haramija Marko poroča, da se je usidrala v mandrinski luki na otoku Pagu benečanska galeja. Namoluje ji Venier..."

XXXI.
Po golih obronkih Velebita se gubi spev kamenega kosa. Solnce zatone, ptica zleti raz sivo pečino. Velebit se zavije v mrak. Nad njim zatrepeče zvezda. In ko zasije svetla, se oglasi po pečinah in dragah, doni iz skritih Velebitovih jam... Potnik na strmi stazi mornar na krovu dvigneta glavo: Vila z Velebita kliče... Kaj se bo zgodilo?

Tiho, pošastno drči šest enojambornice pod Velebitom. Proti Hvaru. Uskokova roka tišči nož, objemlje puško, oko strmi v temni. Včasih so pele vile, je rekla Zora. Zdaj molče, in junaki umirajo. Kje si vila naših gora, naše slave?... "Ha! Čuj, Vinko! Tó kliče, to poje... Zagonetni glas se ovija naših jader... Vila z Velebita! Srečen nam bo pot!" — "Srečen," stisne Hreljanovič Jurišev roko. "Niko, brat mojega arca — nocoj se ti zakurim grmado... Svetila bo do Dunaja, do Benetk." — "Zora, duša moje duše! Nocoj te maščujem... Sprejmi nas, bodri nas, Velebitova vila! Tiho pripravljamo v madrinsko luko, se skrivamo na obali. Venier ima goste. Dolgo bodo čuli, se

ku poje benečanska sekira, naše je hrvaško Primorje... Prokleta! Kaj počel, berač! Poznam te slepec — molči! "Večna bo pamet Juriša Senjanina! Spominjajo se ga junaki, ko potujejo v goro, dekllice, ko grede po vodo..." Molči, slepi bedak! Vse gusarje pobesim — vse. Ne smeji se, Cecilija! Solze ti plačajo prevzetni smeh... Kaj hoče Foscarei — pušti me... Kaj šepetáš?

"Kesaj se, Venier! Vstal bo vzhodni veter in kasno bo. Kesaj se! V deželi, iz katere prihajam, v katero greš ti, ni sovraštva, Venier. Da ne trpiš muke večnega hrepenenja, kesaj se, Venier!" — Venier strmi v senco. Pogled, prazni pogled Foscarejev se mu zabada kot dvorezni nož v sree. Bliskoma premotri svoje življenje. Kako prazno! Lov za čast in imetje, zavist, sovraštvo — vse to ga je obdajalo v veliki svetlobi, ki je obzarjala dušo mladeniču.

"Venier — grešil si!" — "Sem, Foscarei! V pustnjo pojdem, se spokorim. Da umirim tvojo, svojo dušo. Ženi, otrokom pustim premoženje. Krvav in potan počakam dne, da mi prineseš veselo vest odpuščanja."

"Venier — Gospodu ni treba let kesanja. Ena sama solza izbrise tvoje grehe..."

Redkejši postaja Foscarei — izgine. Mrak, mladi dan, gleda v kabino, podi pošasti. Ni, svetli dož, duhov! Samo senca lastnih očitaj so tvorili noči. Kdo živi in ni grešil — kdo je grešil in se ne hori nočne ure s pošastmi kesanja? Ni, svetli dož, duhov! Pokora je za stara leta — zdaj je treba pogubiti Uskoke.

Sveti Marka! Krik... Uskoki! Na noge!... — Prekasna! S kopnega, z morja, udarjajo razbevereli vrage na galejo. "Za Nika Hreljanoviča!" grmi orjaški kastelan Nehajgrada. "Sekaj! Bij!" — "Za Adrijo! Za Klis! Za prodano vero in dušo!" grmi Juriša Senjanin, udarja s krivo sabljo, škriplje z zobmi. Plamen mu seva izpod gostih obrvi, strastna žalost in jeza sta mu spačili obraz, krvavi obronek gori. Strašan je Juriša, strašan je dan osvete, Venier!... Častniki, vojaki padajo — njih trupla lete v morje... Slišiš tenki glas Pavle Stassoldove? Prevpije krik umirajočih, rjovenje napadajočih. Ubožica! Da bi ji oslepele črne oči, preden je videla grozote tega dne... Mož, svak, bratrance, pobiti pred njo, vrženi v morje. Naj trgajo dragulje ž nje — milost, milost za Lukrecija! Milost! Grozen smeh gre po krovu. Hvali Boga, da si ženska... Kje je Venier? Kot lovski pes, ko zasleduje plen, leta Juriša, krvav, openjen, po krovu, kriči: "Kje je Venier, kje? pasje duša!"

Trepetajočega potegnejo iz kabine: "Evo ga! Vojvoda, solnce naše, hočeš, da mu iztaknemo pasje oči, mu izderemo volje sre?" "Ne tu bratje!" grmi Juriša. "Pred Senjem, katerega hoče kupiti z uskoško krvjo in poštenjem — pred uskoško sirotečadjo katere hoče pregnati z doma, pred venturini, katere hoče izročiti rablju, tam naj pogine."

"Ne ti, brat! Ne ti!" kriči Hreljanovič. "Moj je danes račun. Privežite psa k velikemu jamboru. Odvežite jadra..." Ladja se giblje... Proti Senju, Venier!... Grozeč gleda goli orjak Velebit na njo, jate črnih ptic letijo nad njo... Venier stoče, se zvija v uskoških vezeh, prosi duhovnika, kliče vse svetnike na pomoč. "Idi k vragu!" ga sune Vinko Hreljanovič z nogu. "Ne kliči svetnikov, opravimo že sami!" Venier moli s klepetajočimi ustmi, glava mu visi na prsi, srage mu oblivajo čelo. To je bahaški admiral, ki je umoril najplemenitejšega Benečana, ki je obešal Uskoke po jarbolah... S studom se odvrne Juriša od žalne podobe. Zaklical bi mu ime Milaničiča, Cecilije, ga sponil povešenih, poklanih Uskokov — pa ni vreden uničiti hvastač junakove besede. Ej, nebo in zemlja! Taki so, ki hočejo gospodariti Adriji! Glej zdaj, pasja vera benečanska! Vidiš solnce na nebu? Mlado jutranje solnce. Vidiš stolpe? To je Senj, dom starega junaštva. To je Senj, ki je kljuboval odnekdaj slavni, mogočni tjudovladi. Čuj, benečanska, kramarska duša! Mačk smo, ubogi. Pregarja nas ljudovlada, Nemeč, Turek. Mogoče, da se posrečijo serenissimi nakane, da nas ugonobi. A tako mi Boga! Ne bo zasedla teh bregov! Iz naše krvi vzklije rod, ki bo vladal Adriji, ko bo umrla že davno slava Benetk.

"Stedi svojo sapo, Juriša," se oglasi Daničič, "čas je, vrag čaka težko na benečansko dušo. V solne! Na breg! Na senjski zemlji, na hrvaškem bregu, naj umrje benečanski admiral. Kot pes je stražil Kvarner. Naj se mu zaletata senca v naše brodove, ne videla mu duša svetega raja!" (Dalje prihodnjč.)

MARIJA SLUGA
1825 W. 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone Canal 4730
Iskrsena in z državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se uljudno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam in ogrskim Slovencem.

Prva in edina slovenska trgovina
Z OBUVALOM (CEVLJI)
v Chicago, Ill.
Andrej Ogrin, lastnik
1845 W. 22. St., Chicago.
Se toplo priporoča rojakom Slovincem in bratom Hrvatoma. —
Svoji k svojim!

PATRIJOTIZEM

Woodrow Wilson, predsednik Združenih držav je rekel dne 2. aprila, 1917: "Za tak namen lahko posvetimo svoja življenja in naše premoženje, vse kar smo in vse kar imamo, s ponosom onih, ki vedo, da je prišel dan, ko ima Amerika privilegij preliti svojo kri in dati svojo moč za principe, ki so dali rojstvo Ameriki, srečo in mir."

LJUBEZEN DO HUMANITETE

W. G. McAdoo, tajnik zakladnice, se je izrazil dne 14. maja, 1917: "Naj vsaka žena in vsak moški naše dežele podpisje Liberty bond in sicer takoj in če sami ne morejo kupiti bonde, naj napeljejo koga drugega, da ga kupi. Prekrite, da bo imela država denar, katerega resno potrebuje za vojno. Kupite Liberty Bond danes; ne odlašajte do jutri. Vsak dolar, ki ga hitro daste, pomeni hitrejši konec vojne in ohrani človeštvo."

VARČNOST

Frank A. Vanderlip, preds. Nat'l City Bank v New York, 17. maja 1917: "Izdaja bondov bo potrebovala več davkov v prihodnosti kot v preteklosti, toda oseba, ki sedaj kupi bonde, ne pomaga samo državi, ampak si prihrani v prihodnosti enake davke. Posamezna oseba, ki vzame svoj del teh bondov, plača davke v svoj lastni žep."

PATRIJOTIZEM VARČNOST LJUBEZEN DO HUMANITETE

Ti trije motivi bi morali napatiti
VSAKOGAR V ZDRUŽENIH DRŽAVAH,
ki je finančno zmožen, da kupi

BOND POSOJILA ZA SVOBODO SAMO EN DOLAR

je potreben, da začnete z \$50 posojilom. Do 30. avgusta 1917 imate čas, da plačate. Vprašajte vsako banko, poštarja ali ekspres kompanijo, ki vam povedo vse podrobnosti. Nobene provizije ali profita mešetarjev.

NAREDITE TO DANES!

TO JE DAVEK ZASTAVI!
NAJBOLJ VAREN NAČIN ZA HRANITI DENAR!
VAŠA DOLŽNOST NAPRAM VAŠI DOMOVINI!

Za časa neznosne draginje

V LEKARNAH

CENA \$1.00

se mora vsakdo čuvati nevarnih bolezní, ki pomenijo propast družinskih prihrankov. Tukaj je vresičen pregovor "Takošnja pomoč, je najboljša pomoč". — Zaprite, glavobol, izguba teka, splošna slabost, vsi taki znaki so opomini, da si poiščete uspešno zdravlilo, pravočasno negovanje črev odstrani vse nadloge, ki bi lahko nastale v bodočnosti.

TRINERJEV AMERIŠKI ELIKSIR IZ GRENKEGA VINA.

je pravo zdravlilo, ki ga rabite v takih slučajih. Ono izčisti čreva, odstrani vse nabirajoče se odpadke, v katerih se plode in goje bakterije, pomaga prebavi, povrne tek, krepi kri in želodec, ki se potem lahko obrani množici bakterijskih napadalcev. V gori omenjenih slučajih nastane nervoznost, nered v želodcu, pri ženskih premembah življenja ali pri premogarjih v premogarskih okrajih itd. To zdravlilo je priznano neprimerljivo najbolje med vsemi enakimi priredbami. Pripravljeno je le iz grenkih rastlin, bilk in skoraj neprecenljive zdravniške vrednosti in čistega naravnega, močnega rdečega vina. Celo najbolj občutljiv želodec ga sprejme z lahkoto. — Cena \$1.00, v lekarnah.

Trinerjev oblič

prinese v vaš dom pravo družinsko zdravlilo. To je neprekosljivo za revmatizem ali nevralgijo, je izvrstno za poškode, razpokline, otekel in ohrome vrat, itd. zelo krepično za utrjene mišice po trudopolnem delu ali za utrjene noge po dolgi boji. Cena 25 in 50c, v lekarnah, po pošti 35 in 60c.

Trinerjev olajšatelj kašlja

je najbolj uspešno zdravlilo za prehlade in kašelj, hripavost, bronchitis, naduho, itd. Cena ista kot za oblič.
Trinerjeva zdravila so dobila največje mogoče nagrade pri več mednarodnih razstavah. Zaduže nagrade: Zlata kolajna — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

Jos. Triner

1833-39 S. ASHLAND AVENUE CHICAGO, ILLINOIS